

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Bakalářská práce

Cizinci v ČR

Konstantinos Amoutzas

© 2024 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Konstantinos Amoutzas

Ekonomika a management

Název práce

Cizinci v ČR

Název anglicky

Foreigners in the Czech Republic

Cíle práce

Cílem práce je charakteristika migrace do České republiky se zaměřením na změny ve struktuře migrantů do ČR. V práci bude dále provedeno srovnání vývojové tendence migrace z Ukrajiny a Ruské federace v období před a po únoru 2022.

Metodika

V první, teoretické části práce, budou vysvětleny odborné pojmy týkající se migrace, legislativa spojená s tímto typem migrace a další termíny související s tímto oborem. Tato část práce bude vypracována za pomoci odborných literárních i internetových publikací.

Praktická část bude zaměřena na popis demografických charakteristik pro jednotlivé skupiny migrantů, bude zhodnocen vývoj počtu a struktury migrantů v posledních letech pomocí metod pro analýzu časových řad.

Vstupní data budou čerpána z Českého statistického úřadu, Ministerstva vnitra ČR a Policie ČR. Součástí práce budou grafické i tabulkové výstupy.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

azyl, cizinec, časová řada, imigrace, migrace, Ukrajina, vízum

Doporučené zdroje informací

FIELD, Andy P. *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*. Thousand Oaks: SAGE Publications, 2013.

ISBN 978-1-4462-4917-8.

HENDL, Jan. *Přehled statistických metod : analýza a metaanalýza dat*. Praha: Portál, 2015. ISBN

978-80-262-0981-2.

MATOUŠOVÁ, Milada; ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Cizinci v České republice, 2006 = Foreigners in the Czech Republic, 2006*. Praha: Český statistický úřad, 2006. ISBN 80-250-1263-8.

MOŠNA, František. *Základní statistické metody*. V Praze: Univerzita Karlova v Praze – Pedagogická fakulta, 2017. ISBN 978-80-7290-972-8.

ŠÍŠKOVÁ, Tatjana. *Menšiny a migranti v České republice*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-648-9.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Zuzana Pacáková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 28. 5. 2023

Ing. Tomáš Hlavsa, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 11. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 01. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Cizinci v ČR" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 13.3.2024

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Zuzaně Pacákové, Ph.D. za odborné rady, cenné připomínky, trpělivost a vlídný přístup po celou dobu vedení mé bakalářské práce.

Cizinci v ČR

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá migrací do České republiky se zaměřením na konkrétní migrační toky z Ukrajiny a Ruské federace, a to před a po ruské invazi v únoru 2022. Práce zkoumá demografické charakteristiky a vývoj časových řad pomocí statistických metod, včetně analýzy trendových funkcí a výpočtů jejich charakteristik. Cílem práce bylo zjistit jak tento konflikt ovlivnil tyto migrační toky, dílčím cílem pak bylo popsat demografické charakteristiky válečných migrantů.

Teoretická část práce se věnuje vysvětlení odborných pojmů z oblasti migrace a popisuje historické, geopolitické i socioekonomické faktory ovlivňující migraci v těchto zemích. Analytická část práce se zaměřuje na změny ve vývojových tendencích migračních toků po ruské invazi, včetně predikcí na budoucí období. Zjištěné trendy ukazují na změnu v pohybu cizinců z Ruské federace, jejichž počty se začaly poprvé snižovat a bezprecedentní přírůstky u cizinců z Ukrajiny, kdy se jejich počet během půl roku téměř ztrojnásobil a znamenal tak nárůst celkového počtu cizinců na území ČR o téměř 70 procent. Dále zde byly popsány demografické struktury těchto migrantů, včetně věku, pohlaví, nebo rozložení v jednotlivých krajích České republiky. Práce vychází z dat Ministerstva vnitra ČR, Policie ČR a Českého statistického úřadu.

Klíčová slova: azyl, cizinec, časová řada, imigrace, migrace, Ukrajina, vízum

Foreigners in the Czech Republic

Abstract

The bachelor's thesis deals with migration to the Czech Republic with a focus on specific migration flows from Ukraine and the Russian Federation, before and after the Russian invasion in February 2022. The thesis examines demographic characteristics and the development of time series using statistical methods, including the analysis of trend functions and their calculations characteristics. The goal of the work was to find out how this conflict affected these migration flows, and a partial goal was to describe the demographic characteristics of war migrants.

The theoretical part of the work is dedicated to the explanation of professional terms in the field of migration and describes the historical, geopolitical and socio-economic factors influencing migration in these countries. The analytical part of the work focuses on changes in the development trends of migration flows after the Russian invasion, including predictions for the future period. The observed trends show a change in the movement of foreigners from the Russian Federation, whose numbers began to decrease for the first time, and an unprecedented increase in the number of foreigners from Ukraine, when their number almost tripled within half a year and thus meant an increase in the total number of foreigners in the Czech Republic by almost 70 percent. Furthermore, the demographic structure of these migrants was described here, including age, gender, or distribution in individual regions of the Czech Republic. The work is based on data from the Ministry of the Interior of the Czech Republic, the Police of the Czech Republic and the Czech Statistical Office.

Keywords: asylum, foreigner, time series, immigration, migration, Ukraine, visa

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
2.2.1 Časové řady.....	12
2.2.2 Elementární charakteristiky časových řad	13
2.2.3 Modelování časových řad	16
2.2.4 Volba vhodné trendové funkce	18
2.2.5 Tvorba predikce časových řad	20
3 Teoretická východiska	21
3.1 Migrace	21
3.1.1 Novodobá migrace	21
3.1.2 Příčiny migrace	21
3.1.3 Dopady migrace	22
3.1.4 Aspekty migrace	22
3.1.5 Typologie migrace	23
3.1.6 Nelegální migrace	24
3.2 Integrace	25
3.2.1 Neúspěšná integrace	26
3.2.2 Xenofobie, rasismus, předsudek, diskriminace	26
3.3 Historie ČR a migrace	27
3.4 Ukrajinská a ruská migrace	29
3.4.1 Ukrajinská migrace do ČR.....	29
3.4.2 Ruská migrace do ČR	30
3.5 Právní vymezení cizinců	31
3.6 Dočasná ochrana	32
4 Vlastní práce	34
4.1 Cizinci v České republice.....	34
4.2 Cizinci z Ruské federace	37
4.3 Cizinci z Ukrajiny	38
4.3.1 Cizinci z Ukrajiny celkem	38
4.3.2 Cizinci s udělenou dočasnou ochranou.....	41
4.4 Demografické charakteristiky cizinců.....	45
5 Závěr.....	50
6 Seznam použitých zdrojů	53

6.1	Bibliografické zdroje.....	53
6.2	Elektronické zdroje.....	55
6.3	Ostatní zdroje	57
7	Seznam obrázků, tabulek a grafů	58
7.1	Seznam obrázků	58
7.2	Seznam tabulek.....	58
7.3	Seznam grafů.....	58
8	Přílohy	60
8.1	Obrázky	60
8.2	Tabulky.....	63

1 Úvod

Pojem migrace označuje jev, který od nepaměti provází lidstvo po celém světě a v některých případech dokonce formoval celé kultury. V současném globalizovaném a rychle se měnícím světě se přesun lidí stal pro jednotlivce mnohem přístupnější a ovlivňuje tak mnoho aspektů ze společenských, ekonomických i politických oblastí života. Lidé již nemusí měnit svá bydliště pouze z donucení, ale tuto změnu si mohou vybrat dobrovolně z řady důvodů, jako jsou ekonomické možnosti, studium, lepší pracovní uplatnění, nebo společné soužití s rodinou. Česká republika není výjimkou a lidé si ji díky své bezpečnosti, sociálním jistotám i ekonomické prosperitě stále více vybírají jako cílové místo pro život.

Tito cizinci přinášejí do cílových zemí nejen své zkušenosti a schopnosti, ale také obohacují kulturní rozmanitost, podporují ekonomický růst a omlazují domácí populaci. Na druhou stranu, migrace může vyvolávat obavy a napětí ve společnosti z důvodů, jako je zvýšená konkurence na pracovním trhu nebo další zátěž sociálního systému dané země. Dále zde vyvstávají otázky sociálního začlenění cizinců a obava o zachování samotné kultury přijímající země.

V České republice se dlouhodobě řadí na první příčky zahraničních občanů převážně cizinci z bývalého Východního bloku. Není tudíž překvapení, že se právě Česká republika stala jednou z nejvíce zasažených zemí novou evropskou migrační vlnou vyvolanou vypuknutím války na Ukrajině v únoru 2022. V důsledku této novodobé migrační vlny se počet nejpočetnější cizinecké skupiny, tedy občanů Ukrajiny, na území České republiky více než zdvojnásobil, což představuje významný a nezanedbatelný nárůst, který zaznamenala celá společnost.

Tato bakalářská práce zkoumá jak historické příčiny migrace ze zemí primárně ovlivněných tímto konfliktem, tak i situaci v současnosti. Jsou zde vysvětleny odborné termíny z této problematiky a je zde kladen důraz na rozdíl mezi současnou situací a běžným stavem v oblasti migrace. K tomu bylo zapotřebí zkoumat vývoj počtu cizinců celkově, i ze zemí Ukrajiny a Ruské federace zvlášť.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Práce má za hlavní cíl určit dopady nové migrační vlny vyvolané vypuknutím konfliktu na Ukrajině v únoru roku 2022 na celkovou strukturu migrace do České republiky. Za tímto účelem budou analyzovány vývojové tendence migrace směrem na území České republiky celkově a zvláště z Ukrajiny a Ruské federace. K tomuto účelu poslouží dílčí cíle, jako jsou nalezení trendových funkcí k budoucím predikcím na základě dat zveřejňovaných Ministerstvem vnitra České republiky, Českým statistickým úřadem, nebo Policií České republiky. Dalšími dílčími cíli je charakteristika demografické struktury migrantů s udělenou dočasnou ochranou a jejich rozmístění po České republice.

2.2 Metodika

2.2.1 Časové řady

„Časovou řadou rozumíme v čase uspořádanou posloupnost hodnot určitého kvantitativního ukazatele“ (Souček, 2006, s. 167).

Jak uvádí Souček (2006, s. 168), časové řady lze dělit dle povahy sledovaného ukazatele na okamžikové časové řady a intervalové časové řady. Okamžikové časové řady se vztahují ke konkrétnímu časovému okamžiku, např. počet zaměstnanců na konci měsíce, nebo počet zásob k 1.1. za několik let atd. Představují tedy časovou posloupnost ve stejně vzdálených okamžicích. Naopak intervalové časové řady data seskupují do pravidelných časových intervalů, kde každý interval zahrnuje pozorování za určitý časový úsek.

Svatošová a Kába (2017, s. 38) uvádějí dále dělení časové řady podle periodičnosti a povahy sledovaných ukazatelů. Dle periodičnosti se rozlišují dlouhodobé časové řady, kdy perioda dat je roční, nebo delší a krátkodobé časové řady, kde se údaje zaznamenávají například ve čtvrtletích, měsících nebo týdnech. Podle povahy sledovaných ukazatelů se časové řady dělí na časové řady původních hodnot, kde se data nijak neupravují, a na časové řady odvozených charakteristik, kde se pracuje s vypočítanými charakteristikami původních hodnot časové řady, například součtem nebo poměrem.

Hodnoty časové řady musí splňovat určitá pravidla srovnatelnosti, které Hindls a kolektiv (2008, s. 251-252) definuje jako:

- Hledisko věcné srovnatelnosti
Vyžaduje, aby definice ukazatele zůstala konzistentní po celou dobu sledování. Pokud dojde ke změně definice ukazatele, data časové řady jsou považována za nesrovnatelná a ztrácejí tak svou hodnotu pro další analýzy.
- Hledisko prostorové srovnatelnosti
Klade důraz na porovnání a analýzu dat, která pocházejí ze stejného geografického území, jež jsou používána v rámci časových řad.
- Hledisko časové srovnatelnosti
Zaměřuje se na výzkum prováděný na intervalových časových řadách a zdůrazňuje nezbytnost konzistence v analyzovaných datech v rámci stejných časových úseků.
- Hledisko cenové srovnatelnosti
Požaduje, aby ekonomické časové řady využívaly stejné ceny (stálé nebo běžné) při vyjádření peněžních ukazatelů.

2.2.2 Elementární charakteristiky časových řad

Elementární charakteristiky časových řad jsou nástroje pro pochopení, jak se v čase mění sledovaný ukazatel. Poskytují tedy informace o vývoji sledované řady.

Mezi tyto charakteristiky patří (Svatošová a Kába, 2017, s. 38-41):

- První diference
- Druhá diference
- Koeficient růstu
- Aritmetický průměr
- Chronologický průměr

První diference neboli absolutní přírůstky vyjadřují rozdíl mezi současnou a předchozí hodnotou časové řady, indikují tak přírůstek nebo úbytek. Celkový počet prvních diferencí odpovídá počtu období pozorování sníženému o jednu jednotku.

$$dy_t = y_t - y_{t-1} \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (1)$$

Kde

y_t je hodnota v okamžiku měření t ;

y_{t-1} je hodnota v okamžiku měření $t-1$.

Druhá diference se vypočítá dle vzorce 2 rozdílem dvou po sobě jdoucích prvních absolutních diferencí. Vyjadřují absolutní zrychlení, nebo zpomalení v časové řadě. Celkový počet druhých diferencí odpovídá počtu období pozorování sníženému o dvě.

$$d^{(2)}y_t = dy_t - dy_{t-1} \quad t = 3, 4, \dots, n \quad (2)$$

Kde

dy_t je první diference v okamžiku t ;

dy_{t-1} je první diference v okamžiku $t-1$.

Koeficient růstu vyjadřuje postupnou rychlost změn hodnot v časové řadě. Pokud je tento koeficient vyšší než 1, řada má rostoucí trend, hodnoty menší než 1 signalizují klesající časovou řadu. Pokud se vyjadřuje v procentech, říká se mu tempo růstu. Průměrný koeficient růstu dle vzorce 4 lze vyjádřit jako geometrický průměr jednotlivých koeficientů k . Má jej smysl počítat pouze v případě, pokud funkce vykazuje monotónní průběh. Pokud řada nemá monotónní průběh, lze jej vypočítat rozdělením časové řady na jednotlivé monotónní úseky a vypočítat pro každý tento úsek průměrný koeficient růstu zvlášť. Koeficient růstu lze spočítat dle následujícího vzorce.

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}} \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (3)$$

Kde

y_t je hodnota časové řady v okamžiku t ;

y_{t-1} je hodnota časové řady v okamžiku $t-1$.

$$\bar{k} = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}} \quad (4)$$

Kde

y_n je poslední údaj časové řady;

y_1 je první údaj časové řady.

Jednotlivé průměry se liší od typu časové řady. U intervalových časových řad se používá aritmetický průměr, u okamžikových časových řad se používá chronologický průměr. Pokud se intervaly časových řad liší ve své délce, používají se průměry vážené.

Vážený chronologický průměr

$$\bar{y} = \frac{\frac{y_1+y_2}{2}(t_2-t_1) + \frac{y_2+y_3}{2}(t_3-t_2) + \dots + \frac{y_{n-1}+y_n}{2}(t_n-t_{n-1})}{t_n-t_1} \quad (5)$$

Kde

y_n je hodnota v čase n ;

$(t_n - t_{n-1})$ jsou váhy, tedy rozdíly mezi jednotlivými časovými okamžiky.

Prostý chronologický průměr

$$\bar{y} = \frac{\frac{y_1}{2} + y_2 + y_3 + \dots + y_{n-1} + \frac{y_n}{2}}{n-1} \quad (6)$$

Kde

y_{n-1} je hodnota v okamžiku n ;

n je časový okamžik.

Vážený aritmetický průměr

$$\bar{x} = \frac{n_1 \cdot x_1 + \dots + n_k \cdot x_k}{n_1 + \dots + n_k} \quad (7)$$

Kde

x_k je hodnota v okamžiku k ;

n_k je váha ukazatele x v čase k .

Prostý aritmetický průměr

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n} \quad (8)$$

Kde

x_n je hodnota v čase n ;

n je počet časových okamžiků.

Bazický index neboli index s totožným základem, slouží k porovnání ukazatele výchozího časového bodu s ostatními hodnotami časové řady. Zvolené období funguje jako báze a bazický index pak ukazuje, jak se hodnoty ukazatele mění ve srovnání s touto bází (Svatošová a Kába, 2017, s. 63). Tento index se počítá dle následujícího vzorce.

$$I_{t/0} = \frac{y_t}{y_0} \quad (9)$$

Kde

y_t je sledované období;

y_0 je báze, neboli základní období.

2.2.3 Modelování časových řad

Pokud je časová řada podrobena analýze, jejím cílem je nalézt pravidelnosti ve vývoji sledovaného ukazatele a následně je popsat. Tyto pravidelnosti tvoří základ pro predikování budoucího vývoje sledovaného ukazatele. Čím více pravidelností je nalezeno, tím přesněji lze popsat budoucí tendence.

Pokud se časová řada analyzuje, vychází se z předpokladu, že je tvořena čtyřmi složkami (Hindls a kolektiv, 2007, s. 254-255):

- Trend
Trend představuje dlouhodobou tendenci vývoje v celé časové řadě. Může být rostoucí, klesající, nebo stacionární.
- Sezónní kolísání
Pravidelné, periodicky se opakující výkyvy v čase kratším než jeden rok.
- Cyklické kolísání
Perioda se pravidelně opakuje v období přesahující jeden rok.
- Náhodné kolísání
Je způsobeno vedlejšími faktory a způsobuje ojedinělé výkyvy hodnot časové řady.

Podle toho v jakém vztahu spolu tyto složky jsou, rozlišujeme dva modely časových řad (Souček, 2006, s. 270) a to:

- Aditivní model

$$y_i = Y_i + \varepsilon_i \quad (10)$$

Kde

Y_i vyjadřuje pravidelné systematické hodnoty (trend, sezónní a cyklické kolísání);

ε_i představuje reziduální nepravidelné hodnoty časové řady.

- Multiplikační model

$$y_i = Y_i * \varepsilon_i \quad (11)$$

Kde

Y_i vyjadřuje pravidelné systematické hodnoty (trend, sezonní a cyklické kolísání);
 ε_i představuje reziduální nepravidelné hodnoty časové řady.

Svatošová a Kába (2017, s. 42) uvádí jako hlavní úkol analýzy neperiodických časových řad nalezení trendu. Trend se určuje metodami vyrovnávání časových řad jejichž cílem je nahradit hodnoty časové řady řadou bez náhodného a periodického kolísání. K tomu slouží trendové funkce a klouzavé průměry.

Nalezení trendu za pomoci trendových funkcí se používá, pokud se časová řada svým vývojem blíží určité funkci času např. lineární, kvadratické apod. Klouzavé průměry se k nalezení trendu používají v případech, kdy je vývoj časové řady nevyrovnaný v důsledku silného vlivu nahodilé složky, nebo pokud se zde vyskytují extrémní hodnoty (Artl a kolektiv, 2002, s. 21).

Výpočtem klouzavých průměrů časové řady vznikne nová pravidelnější řada, jelikož původní časová řada byla očištěna od nahodilého a periodického kolísání. Výsledný trend časové řady je však pouze přibližný, jelikož klouzavé průměry jsou citlivé na extrémní hodnoty. Čím více se počet hodnot k při výpočtu klouzavých průměrů časové řady zvětšuje, tím lépe je časová řada vyhlazena od nahodilého kolísání. Nicméně se tak zvyšuje počet nevyrovnaných hodnot, tedy hodnot vzdálených od vyhlazeného průběhu, a to dle vztahu $k - 1$. Takto vyrovnaná časová řada se také nedá použít k predikcím budoucího vývoje (Svatošová a Kába, 2008, s. 42-44).

Řada klouzavých průměrů časové řady

$$\frac{y_1+y_2+\dots+y_k}{k} + \frac{y_2+y_3+\dots+y_{k+1}}{k} + \frac{y_3+y_4+\dots+y_{k+2}}{k} + \dots \quad (12)$$

Kde

y_k je hodnota časové řady v okamžiku k ;

k je k členný klouzavý průměr.

Vzhledem k těmto nedostatkům, se k určení trendu používají analytické metody vyrovnávání časových řad, které tkví v popsání trendu pomocí známých analytických funkcí.

Mezi tyto funkce patří (Svatošová a Kába, 2017, s. 44):

- Lineární $T_t = a + bt$ (13)

- Kvadratická $T_t = a + bt + ct^2$ (14)

- Logaritmická $T_t = a + b \log t$ (15)

- Exponenciální $T_t = a b^t$ (16)

- Mocninná $T_t = a t^b$ (17)

- Odmocninná $T_t = a + b\sqrt{t}$ (18)

- Kombinovaná $T_t = a + bt + c\sqrt{t}$ (19)

- Logistická $T_t = \frac{k}{1+e^{a+bt}}$ (20)

2.2.4 Volba vhodné trendové funkce

Výběr vhodné trendové funkce je klíčový pro analýzu časové řady. Trendová funkce je spojitá matematická prezentace času propojující hodnoty časové řady. Důležitým aspektem je, aby trendová funkce splňovala podmínky matematické jednoduchosti, což zahrnuje minimalizaci počtu členů, extrémů a exponentů argumentu. Zároveň je důležité, aby trendová funkce co nejlépe odpovídala specifikám dané časové řady (Hindls a kolektiv, 2007, s. 256-257).

Nejsnazším způsobem výběru trendové funkce je subjektivní zhodnocení grafu časové řady. Při této metodě je možné snadno vizualizovat vývoj řady, avšak je nutné být si vědom chyby, která může nastat touto metodou. Volba měřítka grafu může zkreslit výběr trendové funkce (Hindls a kolektiv, 2007, s. 257).

Pro nalezení parametrů trendových funkcí se používá metoda nejmenších čtverců, která musí splňovat podmínku (Souček, 2006 s. 176):

$$\sum (y_t - y'_t)^2 = \min \quad (21)$$

Kde

y_t jsou skutečné pozorované hodnoty časové řady;

y'_t jsou vypočtené (teoretické) hodnoty sledované veličiny.

Standardním ukazatelem míry shody trendové funkce s údaji časové řady je index determinace (Svatošová a Kába, 2017, s. 47).

$$I^2 = 1 - \frac{\sum_{t=1}^n (y_t - y'_t)^2}{\sum_{t=1}^n (y_t - \bar{y}_t)^2} \in \langle 0, 1 \rangle \quad (22)$$

Kde

y_t jsou empirické hodnoty časové řady;

y'_t jsou teoretické hodnoty časové řady;

\bar{y}_t je průměr empirických hodnot časové řady.

Někdy je také značen R^2 . Čím více se tento ukazatel blíží hodnotě 1, nebo-li 100%, tím přesněji je časová řada vystižena danou trendovou funkcí a naopak. Pokud trendová funkce vystihuje průběh časové řady v minulosti, dá se předpokládat, že časová řada bude kopírovat trendovou funkci i v budoucnosti (Artl a kolektiv, 2002, s. 29).

Odmocnina indexu determinace se nazývá index korelace. Opět platí, že čím vyšší hodnoty nabývá, tím vhodnější trendovou funkci reprezentuje.

$$I = \sqrt{I^2} \quad (23)$$

Kde

I^2 je index determinace.

Pokud nastane situace, kdy indexy korelace trendových funkcí mají sobě blízké hodnoty, přistupuje se k jednodušší trendové funkci i když nezaručuje maximální korelaci (Svatošová a Kába, 2017, s. 47).

Kromě míry úspěšnosti při měření podobnosti s časovou řadou existují také ukazatele, které se zaměřují na chyby odhadu. Tyto ukazatele se snaží kvantifikovat rozdíly mezi skutečnými hodnotami a hodnotami odhadovanými trendovou funkcí. U těchto chyb odhadu je naopak vyžadována hodnota co nejnižší. Mezi nejpoužívanější metodu popisující chybu v měření patří metoda MAPE neboli průměrná absolutní procentuální chyba (Artl a kolektiv, 2002, s. 27-28).

$$MAPE = \frac{100}{n} \sum_t \left| \frac{y_t - y'_t}{y_t} \right| \quad (24)$$

Kde

y_t jsou empirické hodnoty časové řady;

y'_t jsou teoretické vypočítané hodnoty časové řady;

n je počet hodnot časové řady.

Pokud hodnota MAPE dosahuje méně než 5%, hovoří se o velmi přesném modelu pro predikce, v intervalu 5-10% je stále považován za adekvátní. V případě, že míra chyb odhadu přesahuje hodnotu 10%, model není vhodný k predikování budoucího vývoje. Tato chyba odhadu není vhodná pro použití pokud hodnoty časové řady obsahují, nebo se blíží k nule.

2.2.5 Tvorba predikce časových řad

Základ statistických predikcí tvoří extrapolace, tedy metoda, při níž se nalezne vývojový trend časové řady, k čemuž slouží zmíněné matematické funkce.

Extrapolace označuje odhad budoucích hodnot časové řady, které vycházejí z prodloužení předchozího vývoje do budoucnosti s předpokladem, že se trend tohoto vývoje nezmění. Pomocí tohoto trendu popisujícího vývoj časové řady v minulosti se následně odhaduje i vývoj hodnot časové řady v budoucnu. Extrapolací prognózy lze dále rozdělit na bodové odhady a odhady ve formě intervalů (Artl a kolektiv, 2002, s. 24). Mezi hlavní přednosti metody extrapolace patří matematická jednoduchost a snadná interpretace výsledků, naopak za nevýhody se považuje nutnost stabilního vnějšího vlivu na hodnoty časové řady (Svatošová a Kába, 2017, s. 52).

Bodová extrapolace se označuje $\hat{y}_T(h)$, čas $t = T$ označuje začátek předpovídání a horizont h značí naopak jeho konec, tedy počet predikovaných období. Matematicky jej lze vyjádřit jako $t = T + h$, $h > 0$.

Intervalová extrapolace specifikuje intervalové rozpětí, v němž se s danou pravděpodobností $(1 - \alpha) * 100\%$ nachází budoucí hodnota. (Artl a kolektiv, 2002, s. 24).

3 Teoretická východiska

3.1 Migrace

Ministerstvo vnitra ve svém terminologickém slovníku (2016, s. 39) pojem migrace definuje jako „*Přesun jednotlivců i skupin v prostoru, který je spolu s porodností a úmrtností klíčovým prvkem v procesu populačního vývoje a výrazně ovlivňuje společenské a kulturní změny obyvatel na všech úrovních*“.

Porsche (2019, s. 7) uvádí, že spolu s ekonomickým rozvojem země se intenzita migrace zvyšuje. Všechny vyspělé země tak dnes zaznamenávají nárůst počtu migrantů a s tím i vznik přistěhovaleckých komunit, ve kterých se koncentrují socioekonomické problémy jako jsou chudoba, špatné hygienické podmínky, nekvalitní bydlení a další (Matoušek, 2016, s. 102). Migrace je brána jako jeden z nejstresověji vypjatých okamžiků v životě, který lze srovnat s úmrtím blízkého člověka nebo osobním zadlužením, netýká se to ovšem ekonomických migrantů (Šišková, 2001, s. 23).

Migraci lze kvantifikovat pomocí tzv. „čisté migrace“, což je rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých, označuje se také jako migrační přírůstek nebo migrační saldo (Sociologický ústav, 2017, online). Spolu s natalitou a mortalitou je tak nedílnou součástí demografických statistik (Porsche, 2019, s. 7).

3.1.1 Novodobá migrace

Jelikož dnešní informační technologie dělají migraci dostupnější (Burjanek a Rabušic, 2003, s. 15), přiřazuje Porsche (2019, s. 6) novodobé migraci jako hlavní charakteristiku právě dostupnost a rozvoj infrastruktury téměř po celém světě. Přibyly také důvody k migraci. Již to není pouze nutnost, ale mnohdy jsou tyto důvody dobrovolné. Novou skupinou migrantů jsou studenti nebo manažeři firem žijící ve své anglofonní bublině a počítající s dalšími přesuny v krátkém časovém horizontu, kteří nemají důvod ani potřebu integrovat se mezi místní obyvatele, poznávat kulturu nebo se učit jazyk.

3.1.2 Příčiny migrace

Základním impulsem pro migraci je vždy snaha o zlepšení stávající životní situace (Budilová a Hirt, 2005, s. 48)

Dle Matouška (2016 s. 102) je migrace ovlivněna dvěma faktory

- Vytlačující (“push“) faktory

Tyto faktory nutí obyvatelstvo k migraci. Patří mezi ně slabá ekonomika, konflikty, přírodní katastrofy nebo politická nestabilita

- Přitahující (“pull“) faktory.

Mezi tyto faktory patří bohatství země, dostupné vzdělání, pracovní příležitosti nebo přítomnost rodiny.

3.1.3 Dopady migrace

Mezi zásadní dopady migrace na hostitelskou zemi Kunešová (2006, s. 83-87) zmiňuje především přísun pracovní síly. Nekvalifikovaní pracovníci jsou ochotni vykonávat své profese za nižší ohodnocení než domácí obyvatelé, což může vést přes snížení nákladů spojených s výrobou, ke snížení konečné ceny produktu a vyšší poptávce. Na druhou stranu tak klesají požadavky na kvalifikaci pracovníků a zvyšují se nároky ze strany zaměstnavatele. Tvoří se zde silná konkurence spojená s rasovými a dalšími sociologickými problémy. Pracující migranti také přispívají do státního rozpočtu. Kromě toho přítomnost migrantů zpomaluje stárnutí populace v cílové zemi, což dopadá na celý sociální systém.

Migrace má vliv nejen na země odkud lidé odcházejí, ale i na země kam přichází. Porsche (2019, s. 9 - 10) zde sleduje dva efekty. Tzv. odliv mozků a příliv mozků. Odliv mozků představuje ztrátu investic do vzdělání lidí, hodnoty jejich práce a nenaplněný potenciál. V budoucnu by tito lidé tvořili ekonomickou a vědeckou kapacitu státu. Naopak příliv mozků je žádán, jelikož umožňuje získat kvalifikované pracovníky bez investic do jejich vzdělání. Tito lidé naplňují mezery v odborných oborech, například ve zdravotnictví. Pro rozvojové země je odchod kvalifikovaných pracovníků zásadní ztrátou.

I když se nejedná o pravidlo, migranti mají tendenci tvořit uzavřená společenství, aby tak lépe čelili rasismu a xenofobii ze strany majoritní společnosti, diaspora vlastního národa také usnadňuje proces adaptace na nové prostředí (Drbohlav, 2001, s. 26). Tyto společenství vedou k nárůstu nespokojenosti, často spojeným s horším životním standardem v těchto oblastech. Pozdější generace migrantů tak čelí omezeným možnostem uplatnit se na trhu práce, např. Kurdové v Německu nebo Turecku (Porsche, 2019, s. 9-10).

3.1.4 Aspekty migrace

Existují 3 základní aspekty migrace (Burjanek a Rabušic, 2003, s. 14-32):

1. Ekonomické aspekty migrace

Migranti mohou přinášet ekonomické benefity pro hostitelskou zemi. Navyšují nabídku pracovní síly, produkují zboží a služby a přispívají k rozvoji ekonomiky. Nicméně existují také obavy ohledně negativního ekonomického dopadu migrace. Migranti mohou snižovat mzdy domácí pracovní síly a konkurovat jim v uplatnění na trhu práce. To může vést až k problémům s nezaměstnaností a chudobě obyvatelstva. V současném kontextu země západní Evropy vidí v imigraci šanci a doufají, že daně odvedené imigranty budou finančním zdrojem pro stárnoucí penzijní systémy, na které veřejné finance přestávají stačit.

2. Demografické aspekty migrace

Tyto aspekty zajímají zejména společnost potýkající se s nízkou úrovní plodnosti a rostoucí střední délkou života. Migrace však není schopna plně zastavit stárnutí obyvatelstva ani kompenzovat jeho úbytek. Teoreticky by dlouhodobý příliv imigrantů mohl udržet počet obyvatel konstantní, ale prakticky je tato realizace nemožná a měla by zásadní strukturální a sociální důsledky. Vstup kvalifikovaných migrantů však může částečně přispět k vyrovnání očekávaných problémů se stárnutím populace.

3. Sociologické aspekty migrace

V tomto ohledu vyvstává otázka co se děje s migranty po příchodu do země. Proces integrace má vícero vrstev a svou roli v něm hraje mnoho faktorů jako jsou etnický původ migranta nebo jeho socioekonomická pozice, trh práce a nálada v hostující zemi apod.

3.1.5 Typologie migrace

Matoušek (2016, s. 102) dělí migraci na:

- Vnitřní
Zde hovoříme o přesunu lidí v rámci jednoho státu.
- Vnější
Jedná se o migraci mezinárodní.

Klufová (2008, s. 153 – 154) rozlišuje dle příčiny tři druhy migrace:

- Migrace spojená s urbanizací
Tato migrace vznikla na konci 18. století v Británii a pokračuje dodnes téměř ve všech částech světa, tento fenomén je spojen s industrializací, která podporuje vnitřní migraci obyvatelstva.

- Migrace za prací
Tato migrace byla ve dvacátém století nejvíce rozšířená v Itálii, Norsku nebo Číně. Počet těchto migrantů dohromady dosahoval ke třem milionům. Následně vznikaly kulturní diaspory a omezení migrace.
- Uprchlíctví
Za migraci spojenou s válkami a uprchlictvím je možné jmenovat mnoho příkladů v moderních dějinách, například období po druhé světové válce.

Budilová a Hirt (2005, s 48) dělí migraci na:

- Dobrovolnou
Tj. z vlastního rozhodnutí například v rámci studia nebo zaměstnání.
- Vynucenou
Útěk před válkou, nebo přírodní katastrofou.

Štica (2014, s. 11) rozlišuje migraci:

- Krátkodobou
- Dlouhodobou

Přičemž zlom mezi nimi nastává po jednom roce.

3.1.6 Nelegální migrace

Nelegální migrace je dle MV ČR (2023) veškerá migrace probíhající bez kontroly nebo řízení cílové země. Cizinci tak vstupují do země bez platného oprávnění. Pokud tito cizinci požádají o azyl, může být jejich pobyt legalizován přiznáním statusu uprchlíka. Nelegálním migrantem je také osoba pobývajících na území státu po skončení platnosti pobytového oprávnění nebo za účelem jiným, než pro který bylo toto oprávnění uděleno.

S nelegální migrací je zpravidla spojena trestná činnost, která zahrnuje převaděče, gangy a mafii zneužívající migranty i práci na černo (Porsche, 2019, s. 15).

Současná migrační vlna je dle Klause a Weigla (2015, s. 21-47) organizovaná profesionálními převaděči obchodujícími s lidmi i určitými politickými elitami, které ji využívají ve svůj prospěch. Příčinou je propagace Evropy jako „země zaslíbené“, zvýšené sociální dávky a příznivé životní podmínky. Varují zde, že tato migrace může stejně jako v historii destabilizovat Evropu a způsobit kulturní regres.

3.2 Integrace

Integraci označujeme jako proces, kdy se jednotlivci nebo skupiny lidí z různých kultur s jinými hodnotami a zvyklostmi začleňují do většinové společnosti, přičemž jim je umožněno zachovat si svoji identitu a zároveň mají rovné postavení s místními obyvateli (Budilová, Hirt, 2005, s. 10). Slowík (2016, s. 31) přidává, že se integrace netýká pouze přistěhovaleckých menšin, ale každého jednotlivce lišícího se od majoritní společnosti.

Bosswick a Heckmann (2006, s. 11) do integrace nezahrnují pouze začlenění a přizpůsobení se ze strany cizince, ale vidí ji jako proces vzájemného působení, který vyžaduje i vytvoření rovnocenného prostředí na straně majoritní společnosti. V tomto procesu je naprosto klíčový prvek vládní politika hostující země. Tato politika se dělí mezi tři modely (Drbohlav, 2001, s. 23-26):

- Diskriminační model předpokládá, že po určité době musejí imigranti opustit hostitelskou zemi a vrátit se do své domoviny. Během pobytu mohou pracovat, nemohou však získat občanství a nemají nárok na sociální dávky.
- Asimilační model, jehož cílem je urychlit integraci migrantů do společnosti. Na migranty je vyvíjen tlak, aby se rychle začlenili do nové společnosti za plná práva a povinnosti občanů hostitelské země.
- Multikulturní model podporuje práva migrantů v hostitelské zemi, ale také jim umožňuje zachovat si svou kulturní identitu.

Konečná fáze úspěšné integrace znamená opuštění uzavřeného společenství a vmíšení se mezi majoritu, nebo její vystřídání v oblastech, kde byla dosud úspěšnější. Konečná fáze úspěšné migrace znamená vytvoření multikulturní společnosti, kdy spolu žije více odlišných kultur po boku, jsou si rovnocenné a nesoupeří spolu (Drbohlav, 2001, s. 26). Tuto fázi nazývá Průcha (2010, s. 49-50) jako „akulturace“, je to tedy jev, kdy jsou dvě nebo i více kultur dlouhodobě v kontaktu. Dochází zde ke změnám oněch kultur, kdy jedna přetváří druhou a přebírá nebo vylučuje některé její zvyky. Dále zde rozlišuje pojem „asimilace“, který označuje proces, kdy jedna kultura podléhá druhé, vyspělejší kultuře. Původní zvyky jsou zde pomalu nahrazovány zvyky druhé kultury. Oba tyto procesy mohou vést ke vzniku nové kultury. Jako příklad se zde uvádí USA, kde se po staletí mísily různé Evropské kultury a daly tak vznik dnešnímu národu s vlastní kulturou.

3.2.1 Neúspěšná integrace

Pokud integrace skončí neúspěšně, cizinci se dostávají do složité situace. Může zde nastat několik jevů (Rákoczyová a kol., 2009, s. 14-15):

- **Stratifikace**
Stratifikace označuje hierarchické uspořádání lidí ve společnosti na základě sociálních, ekonomických, kulturních nebo jiných faktorů. Vede k nerovnostem a nerovnoprávnosti mezi jednotlivými vrstvami společnosti.
- **Segregace**
Tento proces popisuje oddělení a izolaci skupin v rámci společnosti na základě stejných faktorů. Vede k diskriminaci a nerovnoprávnosti obyvatel.
- **Anihilace**
Anihilace je krajní případ, který končí až fyzickou likvidací části obyvatel.

3.2.2 Xenofobie, rasismus, předsudek, diskriminace

Xenofobii definujeme jako obavu, strach a nepřátelský postoj vůči lidem z jiných zemí nebo etnických skupin, a jako nerespektování jejich tradic a kultury (Balvín, 2012, s. 51).

Burjanek a Rabušic (2003, s. 31) ji chápou jako lidem přirozenou věc. Objevuje se již v sedmém měsíci po narození a je to pro nás indikace k opatrnosti vůči cizím osobám, na které není novorozenec zvyklý. Fakt, že tento strach po určité době odezní, poukazuje na skutečnost, že zde existuje stejně přirozená predispozice k soužití s těmito lidmi.

Představuje základní kámen pro ideologie spojené s antisemitismem, nacionalismem, rasismem nebo fašismem. Její vznik souvisí s tendencí hledat viníka za interní problémy jako je chudoba, často je tak uměle vyvolávána s cílem posílit tyto ideologie (Milo, 2005, s. 19). Masová migrace, problémy ve společnosti, nedostatečná informovanost a globalizace jsou faktory posilující xenofobii, rasismus je pouze její důsledek (Leontiyeva a Vávra, 2009 s. 29).

Rasismus je přesvědčení, kdy je jedna etnická skupina nadřazena druhé a nejsou si tak rovni (Leontiyeva a Vávra, 2009 s. 28). Tyto dva termíny se od sebe liší v konkrétnosti. Xenofobie je obecný strach z cizinců, rasismus je zaměřen na jejich konkrétní skupinu (Burjanek, 2001, s. 84).

Předsudek představuje pevný, převážně negativní postoj k určité skupině obyvatel nebo celému etniku, tento postoj je často iracionální a osoba držící se předsudku ho není

ochotna měnit ani na základě nových informací (Leontiyeva a Vávra, 2009 s. 27). Etnický předsudek je antipatie založená na mylných a obecných závěrech a zobecnění etnika jako celku, nebo odsouzení jednotlivce patřící do tohoto etnika (Allport, 2004, s. 41).

Leontiyeva a Vávra (2009, s. 29) uvádí diskriminaci jako výsledek těchto popisovaných jevů- předsudků, xenofobie a rasismu. Tyto postoje se následně promítají do chování společnosti vůči různým skupinám obyvatelstva.

Roku 2000 byla Evropskou unií vytvořena směrnice, která má implementovat zásadu rovného zacházení s lidmi bez ohledu na jejich etnický původ. Tato směrnice rozdělila diskriminaci do třech kategorií (EUR-Lex, 2014):

- **Přímá diskriminace**

Přímá diskriminace nastává ve chvíli, kdy je s člověkem hůře zacházeno než s jiným ve stejné situaci. Často je tato diskriminace založená právě na rasovém kontextu.

- **Nepřímá diskriminace**

Tato diskriminace je subtilnější a spočívá v používání zdánlivě neutrálních pravidel, které znevýhodňují určitou skupinu lidí před ostatními. Projevuje se tehdy, kdy tato omezení nemají opodstatnění a nejsou nezbytné pro dosažení cíle.

- **Diskriminace prostřednictvím obtěžování**

Tento typ diskriminace tkví ve vytvoření nedůstojného, až ponižujícího prostředí pro určitou skupinu lidí.

3.3 Historie ČR a migrace

Dle Porsche (2019, s. 5-6) je historie okolního území nynější republiky také spojena s migrací. Od doby ledové sloužila česká kotlina jako průchod pro různé kmeny a národy. Migrace zde zanechala kromě archeologických pozůstatků, i geografické názvy a zvyky. V průběhu historie bylo toto území ovlivněno nejen válečnými konflikty, ale i událostmi, které vedly k přesunům obyvatel. Lze zde jmenovat husitské války, pronásledování židů za druhé světové války a pozdější odsun německého obyvatelstva. Tyto migrace přispěly k formování obyvatelstva a kultury v českých zemích.

Klufová (2008, s. 155-156) bere za největší toky migrace na našem území až období v prvních dvou letech po druhé světové válce. Zpátky do republiky se vrátilo až 100 tisíc lidí, ze Slovenska jich přišlo dalších 116 tisíc. Více než 2,7 milionů Němců bylo odsunuto a přes 1,1 milionů osob se vrátilo na území pohraničí.

Novodobá migrace je tak pro Českou republiku relativně nový pojem, po roce 1948 imigrovalo 1-2 tisíce lidí ročně a oficiální cestou emigrovalo zhruba dvakrát tolik. Podstatně více lidí emigrovalo nelegální cestou útekem přes hranice tehdejšího Československa, údajně až 500 tisíc obyvatel takto uteklo v letech 1948-1989 (Kučera, 2008, s. 230-239).

V novodobé historii nebyla Česká republika vystavována otevřené národnostní různorodosti, jelikož migrace do České republiky se odehrávala v rámci přesunů obyvatel mezi zeměmi s podobnými politickými hodnotami (Šišková, 2001, s. 21-22). Toto období trvalo až do pádu Železné opony, který vedl mimo jiné k možnosti obyvatel překročit do té doby zavřené hranice (Uherek, 2004, s. 77).

Baršová a Barša (2005, s. 223) uvádí, že v letech 1996-1999 byly schváleny novely v cizineckém zákoně, např. zavedení vízové povinnosti pro cizince přicházejících ze třetích zemí. Tyto kroky byly reakcí na migraci po pádu komunismu a některé problémy s ní spojené, např. růst nezaměstnanosti. Novely zpomalily migraci do České republiky, ale byly realizovány hlavně s cílem přizpůsobit se požadavkům souvisejícím se vstupem České republiky do Evropské unie. Před těmito novelami nebyla migrace v České republice téměř regulována, a to převážně ze dvou důvodů. Prvním z nich byla repatriace Čechů, kteří emigrovali v minulém režimu. Druhým důvodem byl postoj, který nepředpokládal, že by Česká republika byla cílovou zemí pro cizince k dlouhodobému pobytu.

Po vstupu České republiky do EU a Schengenského prostoru probíhalo formování migrační a integrační politiky. Česká republika se ocitla pod vlivem evropského práva, byly zavedeny nové pojmy a rozlišení cizinců. Tento proces přinesl mnoho úprav cizineckého zákona a zkomplikoval tak život cizincům i odborné veřejnosti. (Čížinský a Kušniráková, 2011, s. 511-512).

Česká společnost tedy vyšla ze své bubliny (kdy potkat cizince nebylo běžné) v porovnání s ostatními zeměmi západní Evropy později a na každoroční nárůst počtu cizinců si musela zvyknout, stejně jako na etnické skupiny, které se zde emancipují (Bittnerová a Moravcová, 2005, s. 5-7).

V důsledku novodobé historie České republiky a jejími omezenými zkušenostmi s masovou migrací existují v české společnosti rozporuplné nebo nepříznivé postoje vůči cizincům, tyto postoje se pak mohou projevat nedůvěrou až xenofobií nebo rasismem (Hirt a Jakoubek, 2005, s. 147).

3.4 Ukrajinská a ruská migrace

Ukrajina i Rusko zaujímají v migračním kontextu České republiky výjimečné postavení a dlouhodobě figurují v čele žebříčku migračních proudů směřujících na území ČR. Současná geopolitická situace na jejich území je v novodobé historii Evropy bezprecedentní a tento jev velmi ovlivnila. Tato kapitola je věnována zařazení těchto zemí do historického kontextu a rozkrývá důvody, proč je Česká republika vnímána jako atraktivní místo pro migraci.

3.4.1 Ukrajinská migrace do ČR

Leontiyeva (2010, s. 60) bere za dominantní prvek popularity ukrajinské imigrace geografii. Hranice jsou od sebe vzdáleny necelých 400 km a společní sousedé Polsko a Slovensko vytváří regionální kontext, od něhož se odvíjí historická, kulturní a hlavně jazyková podobnost těchto národů. To jsou hlavní důvody proč se proces integrace může zdát jednodušší než ve vzdálenějších zemích Evropy a proto patří Česká republika mezi hlavní cílové země ukrajinských migrantů. Je potřeba brát zřetel také na ekonomickou kondici České republiky, která je výrazně před tou ukrajinskou a od které se přímo odvíjí životní úroveň země. Pokud se zkombinují všechny tyto faktory, je zřejmé proč se Česká republika dlouhodobě nachází v hledáčku ukrajinských migrantů.

Zilynskyj a Kočík (2001, s. 81-87) nalézají první zmínky o migraci z Ukrajiny do ČR v 16. a 17. století. Tehdy se jednalo především o studenty a nájemné vojáky, kteří byli nasazováni do bojů proti Turkům. Počty těchto migrantů jsou v pozdějším kontextu zanedbatelné. Více lidí začalo migrovat oběma směry v 18. století, kdy byla část západoukrajinského území připojena k habsburské říši. Další zlom nastal ve dvacátých letech 20. století, kdy do Československa proudili uprchlíci z celé Ukrajiny po neúspěšném boji za ukrajinskou nezávislost. Československo poskytovalo finanční podporu těmto migrantům a byly zde otevřeny i ukrajinské školy. Další zlom uvádí Malynovská (2008, s. 212-213) v 90. letech minulého století. Jelikož došlo ke geopolitickým transformacím zejména ve východní Evropě, v migračním kontextu následovalo přeorientování směrů migrace. Z do té doby jediné možnosti migrovat směrem na východ, začali lidé postupně preferovat migraci na západ do zemí Evropy. Tito migranti přijížděli převážně za prací, tím se odlišovali od dosavadních skupin migrantů. Leontiyeva a Nečasová (2009, s. 125) tvrdí, že nyní jsou ukrajínští migranti žádaní na sekundárním trhu práce, jelikož často zaujímají pozice fyzicky náročné a hůře ohodnocené, proto jsou neatraktivní pro místní obyvatele a

nemají zde příliš konkurenci. Muži se soustředí především na manuální činnosti například ve stavebnictví a ženy ve službách a pomocných pracích.

3.4.2 Ruská migrace do ČR

Sládek (2010, s. 27-30) rozdělil historii ruské migrace do tří etap:

1. 1918-1945

V tomto meziválečném období emigrovala z politických důvodů z Ruska především ruská inteligence. Dále to byli váleční zajatci a uprchlíci z první světové a ruské občanské války.

2. 1945-1968

Tato etapa migrace v okupačním období byla převážně dobrovolná, zmiňují se zde zejména svazky ruských migrantů s československými občany, které sloužily jako prostředek k emigraci ze Sovětského Svazu.

3. Po roce 1968

Tato etapa se příliš neliší od migrace z ostatních zemí. Migranty do ČR přitahují příznivé podmínky pro život, dostupná zdravotní péče a podobné výhody.

Porsche (2019, s 58-59) chápe současnou migraci Rusů do České republiky jako velmi specifickou. Přicházejí sem movití Rusové s vyšším sociálním statutem, kteří tudíž neuvádějí ekonomické důvody migrace, ale spíše hrozby spojené s politickou nestabilitou v Rusku a touhou po lepším životě. Většinou se sem stěhují jako členové rodinných klanů již usazených migrantů a udržují silné vazby s ostatními členy své komunity v České republice. Tato ruská komunita preferuje svůj uzavřený okruh a má omezené ekonomické aktivity a sociální kontakty mimo svou komunitu.

Drbohlav (2001, s. 73-74) tvrdí, že při studiu ruské menšiny se nesmí zapomínat na dva faktory. Jsou jimi negativní postoj českého obyvatelstva ke všemu ruskému způsobený událostmi v roce 1968 a novodobá éra „ruského mafiánství“, kterou přirovnává k tradiční italské mafii. Napříc tomu zůstává ruská menšina dlouhodobě jako jedna z nejpočetnějších zahraničních menšin u nás. K 31.3.2023 zde pobývalo 42 985 Rusů a tato menšina tak zaujímala čtvrté místo (ČSÚ, 2023).

Sládek (2010, s. 36-37) upozorňuje na dvě skupiny ruských migrantů v České republice. První je úzká skupina movitých Rusů, kteří vlastní nemovitosti a firmy v České republice jako „plán B“ pro případ, že v Rusku dojde k převratu, nebo jiným neočekávaným

změním. Druhou skupinou jsou studenti veřejných vysokých škol, které nabízejí studium v českém jazyce zdarma. Toto spolu s prestižními tituly, bezpečným životem a jazykové podobnosti představují zajímavou možnost pro mladé ruské přistěhovalce.

3.5 Právní vymezení cizinců

Dle Zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky se cizincem rozumí každá fyzická osoba, která není občanem České republiky, včetně občanů EU.

Dále tento zákon rozlišuje cizince na tři skupiny podle místa jejich původu:

- Občané EU a jejich rodinní příslušníci

Do této kategorie spadají také občané Islandu, Lichtenštejnska, Norska a Švýcarska.

- Pokud jsou rodinní příslušníci také občany EU a chtějí na území ČR pobývat déle než 30 dní, musí ohlásit dočasnou adresu PČR do 30ti dní od vstupu na území ČR. Tito občané mohou dobrovolně požádat o „Potvrzení o přechodném pobytu na území“, toto potvrzení usnadňuje komunikaci s bankami či vládními institucemi (MVČR, 2021).
- Pokud rodinní příslušníci nejsou občany EU a chtějí pobývat na území ČR, musí požádat Ministerstvo vnitra ČR o „Pobytovou kartu rodinného příslušníka občana EU“. Pokud se jedná o rodinné příslušníky občanů Norska, Islandu, Lichtenštejnska či Švýcarska, jedná se o „Průkaz o povolení k pobytu pro cizince“ (ČSÚ, 2021).
- Povolení k trvalému pobytu. Toto povolení se vydává po 5ti letech nepřetržitého přechodného pobytu na území ČR. Cizincům, kteří jsou rodinní příslušníci občana ČR alespoň 1 rok, nebo občana EU s povolením k trvalému pobytu se toto povolení uděluje po 2 letech (MVČR, 2023).

- Občané třetích zemí

Občané zemí mimo EU a země uvedené v první kategorii.

- Při vstupu na území ČR jsou povinni oznámit tuto skutečnost do 3 pracovních dní (MVČR, 2023).
- Bezvízový pobyt se vztahuje pouze na krátkodobé nevýdělečné pobyty. Mezi státy osvobozené z vízové povinnosti podle Nařízení Evropského parlamentu

a Rady (EU) 2018/1806 patří například Kanada, USA, Kolumbie či Japonsko (MZV ČR, 2023).

- Krátkodobý pobyt je dále definován jako 90 dní ve 180denním období (MVČR, 2023).
 - Seznam států s vízovou povinností je dán nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1806/2018. Povinnost mít udělené vízum se vztahuje i na občany států osvobozené od této povinnosti, pokud se jedná o pobyt za účelem výdělečné činnosti (MZV ČR, 2023).
 - Dlouhodobé vízum se uděluje občanům třetích zemí, kteří chtějí v ČR pobývat déle než 90 dní. Toto vízum se uděluje nejdéle na 1 rok, nejčastěji z důvodu sezónního zaměstnání nebo rodinného důvodu (MZV ČR, 2023).
 - Dlouhodobý pobyt. Toto povolení navazuje na dlouhodobá víza. Vydává se nejdéle na 2 roky a lze jej opakovaně prodloužit (MVČR, 2023).
 - Povolení k trvalému pobytu se vydává opět po 5ti letech nepřetržitého pobytu na území ČR. Tento pobyt není časově omezený, prodlužuje se pouze platnost průkazu po 10ti letech (MVČR, 2023).
- Ostatní cizinci
Zde nehraje státní příslušnost roli, spadají sem cizinci žádající o mezinárodní ochranu. Ta se uděluje buď formou azylu, nebo doplňkovou ochranou takovým cizincům, kterým hrozí pronásledování.
 - Azyl se uděluje cizincům, kteří prokáží, že byli pronásledováni. Právním rozsahem odpovídá povolení k trvalému pobytu (SIMI, 2023).
 - Doplňková ochrana se uděluje neúspěšným žadatelům o azyl, kterým hrozí pronásledování v případě návratu do země jejich původu. Právním rozsahem odpovídá povolení k trvalému pobytu, je však udělována na dobu určitou a poté jsou důvody k udělení přezkoumány s možností prodloužení (SIMI, 2023).

3.6 Dočasná ochrana

Po konfliktu v bývalé Jugoslávii nastal hromadný příliv migrantů do celé Evropy. Jako následek zavedla Evropská unie směrnici č. 2001/55/ES, která určuje minimální normy pro

poskytování dočasné ochrany a zajišťuje rovnováhu členským státům při přijímání těchto migrantů (EUR-Lex).

Představuje tedy krajní mechanismus Evropské unie k rychlé reakci na hromadný příliv uprchlíků, snižuje tlak na domácí azylové systémy a zajišťuje uprchlíkům stejná práva po celé EU, tím se postavení osob požívajících dočasnou ochranu považuje za rovnocenné osobám s trvalým pobytem. Důležitý je zde zejména volný přístup na trh práce, vzdělání a lékařské pomoci (MVČR, 2023).

Předchází tak problémům s azylovým systémem, který je finančně i byrokraticky náročnější než dočasná ochrana. Uděluje se na dobu jednoho roku, toto období lze ale automaticky prodloužit o období šesti měsíců až jednoho roku, podle situace v místě konfliktu.

Čtvrtého března 2022 byla Evropskou unií tato směrnice aktivována s cílem poskytnout kolektivní ochranu osobám prchajícím před válkou na Ukrajině. Vztahuje se na ukrajinské občany, kteří pobývali na Ukrajině před 24. únorem 2022, dále na občany žijící pod mezinárodní ochranou, nebo občany s povolením k trvalému pobytu na Ukrajině opět před 24. únorem 2022 (Rada EU).

Nejprve bylo od 24. 2. 2022 do 21. 3. 2022 udělováno všem osobám prchajícím před válkou tzv. vízum strpění, a poté od 22. 4. 2022 byla udělována dočasná ochrana, přičemž dle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace jsou všechny osoby s vízem strpění považovány za osoby s dočasnou ochranou (MVČR, 2023). Dočasná ochrana se udělovala všem s konečnou platností 31. března 2023, následně bylo schváleno její prodloužení do 31. března 2024 a osoby s již udělenou DO se mohly registrovat na přelepení víza s novou platností a tím prodloužit DO. Pokud tak neučinily, dočasná ochrana automaticky zanikla.

Dne 13. září 2023, schválila vláda novelu Lex Ukrajina 6, ve které je zahrnuto prodloužení dočasné ochrany do 31. března 2025, pokud se tak rozhodne v Radě EU (MVČR, 2023).

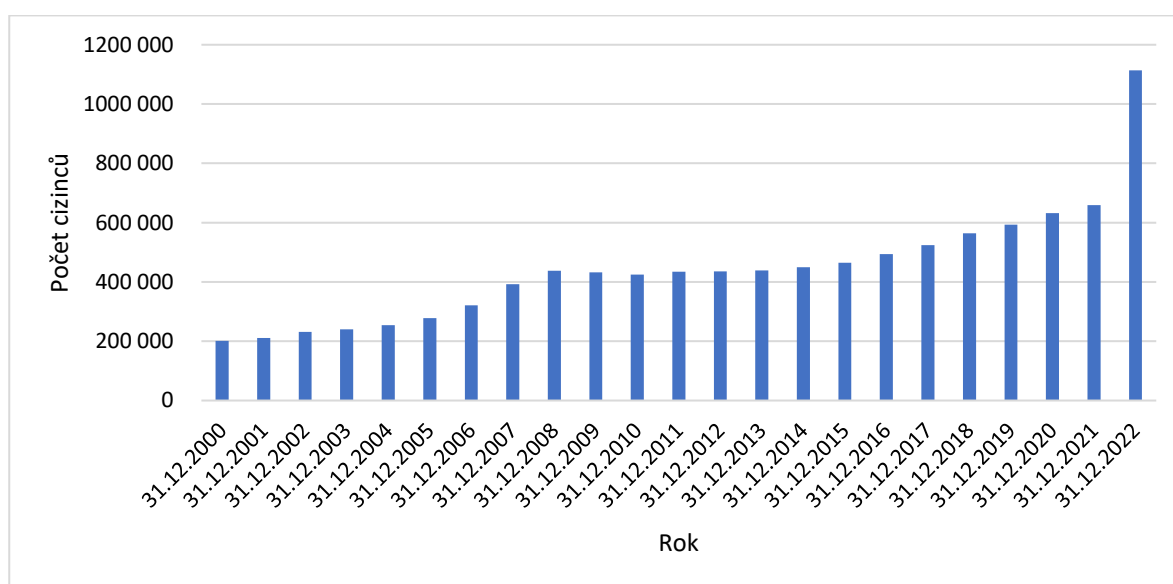
4 Vlastní práce

4.1 Cizinci v České republice

Tato kapitola sleduje vývoj počtu všech cizinců na území České republiky a zaměřuje se na identifikaci dlouhodobě nejpočetnějších národnostních skupin cizinců.

Na grafu č. 1 je možné sledovat vývoj počtu všech cizinců na území České republiky od roku 2000 do konce roku 2022.

Graf č. 1 Vývoj počtu cizinců na území ČR

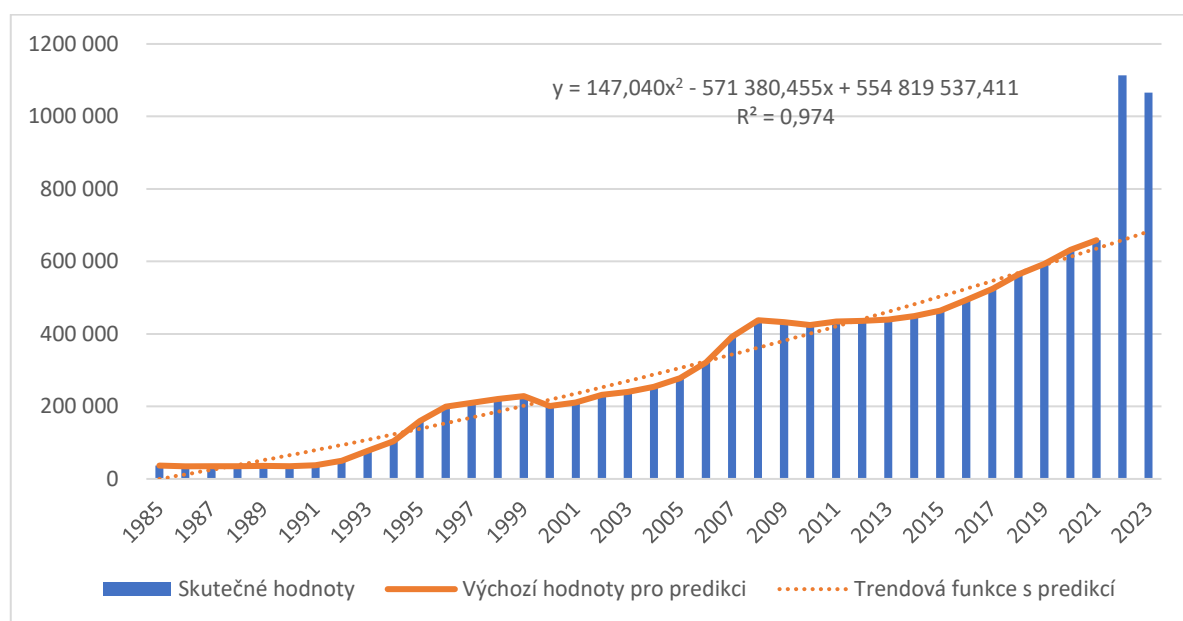
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování, 2023

Na první pohled si lze povšimnout extrémního nárůstu cizinců v roce 2022. Tento nárůst je bezpochyby způsoben válkou na Ukrajině a s ní spojeným přílivem ukrajinských uprchlíků. S výjimkou let 2009 a 2010 řada vykazuje rostoucí tendenci, což dokazuje kladná první diference v tabulce č. 8 v příloze. V poklesu cizinců na území České republiky v těchto letech sehrála klíčovou roli celosvětová krize z roku 2008. Finanční krize z konce tohoto roku postihla celý svět a jedním z jejích následků byl omezený tok migrace. Jelikož ekonomika nebyla v dobré kondici, snížila se poptávka po nové zahraniční pracovní síle, a další lidé nemohli opustit svou zemi kvůli ekonomickým obtížím. Překvapivým zjištěním jsou údaje z let 2020 a 2021, tedy z let, kdy byl svět nejvíce poznamenán restriktivními opatřeními ve snaze zamezit šíření onemocnění COVID-19. I přes tato opatření se počet cizinců na území republiky neustále zvyšoval a zpomalilo se pouze tempo růstu v roce 2021.

Průměrné tempo růstu do roku 2021 bylo 105,82, to znamená, že průměrně se počet cizinců pobývajících na území České republiky zvyšoval o 5,82% ročně. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán v roce 2007, kdy v České republice přibilo 70 859 cizinců (viz. tabulka č. 8 v příloze). Tento nárůst je však minimální v porovnání s rokem 2022, kdy se počet cizinců navýšil o 455 143 a znamenal tak meziroční přírůstek o téměř 70% (viz. tabulka č. 8 v příloze).

Graf č. 2 zobrazuje každoroční údaje počtu cizinců na území České republiky od roku 1985 do konce roku 2023, a je v něm vyobrazena budoucí predikce, ve které jsou použity údaje pouze do konce roku 2021 tak, aby se zamezilo zkreslení časové řady extrémními hodnotami spojenými s válkou na Ukrajině. Tato časová řada je charakterizována kvadratickou trendovou funkcí, která byla vybrána, jelikož její index determinace dosahuje nejvyšších hodnot 0,974 (viz. obrázek č. 1 v příloze) a zároveň splňuje podmínku matematické jednoduchosti. Index determinace udává, že tato funkce vystihuje danou časovou řadu s přesností 97,4%, její tvar je $T_t = 147,04 t^2 + 12 074,105 t - 12 362,184$.

Graf č. 2 Vývoj počtu všech cizinců na území ČR s predikcí

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování, 2024

Pokud se tato trendová funkce použije k predikci na jedno budoucí období, počet cizinců na konci roku 2022 by měl být 658 779. Skutečný počet však byl téměř 1,7 krát vyšší, a to 1 113 698. Při predikci na druhé budoucí období je zaznamenána odchylka 383 564 (viz. tabulka č. 1). Skutečné hodnoty ke konci roku 2023 jsou pouze předběžné,

zveřejňované Krajským ředitelstvím policie ČR, tyto hodnoty se však od těch skutečných později zveřejňovaných liší zanedbatelně, řádově o desetiny procenta a je tedy možno s nimi počítat.

Tabulka č. 1 Predikce všech cizinců na území ČR

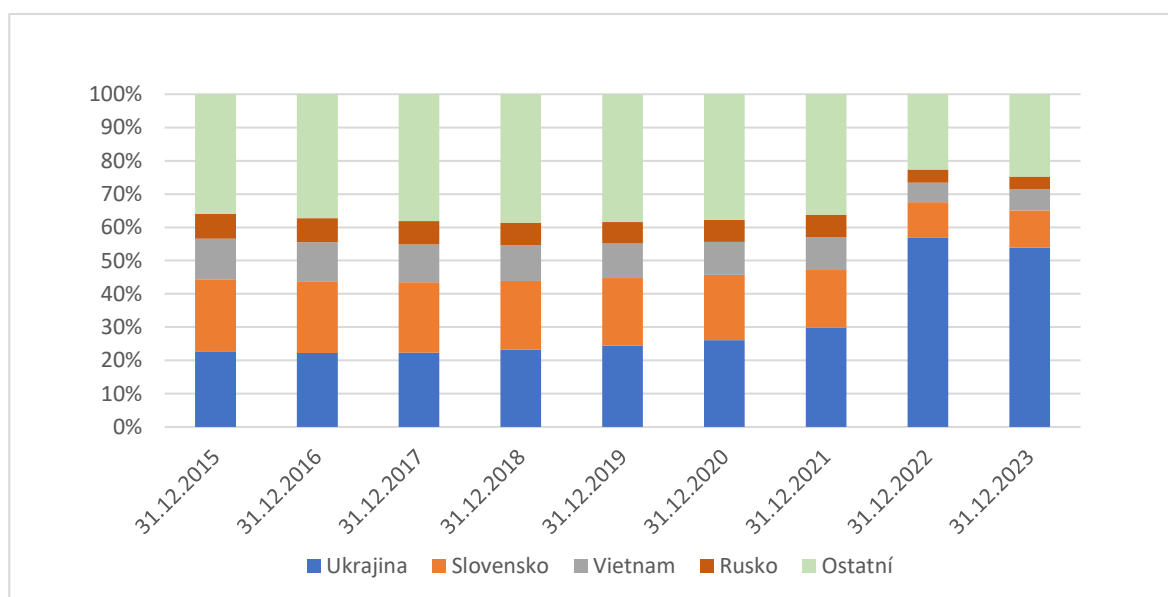
K datu	Skutečné hodnoty	Predikované hodnoty	Odchylka	Odchylka v procentech
31.12.2022	1 113 698	658 779	454 919	40,85
31.12.2023	1 065 740	682 175	383 565	35,99

Zdroj: Krajské ředitelství služby Policie ČR, ČSÚ, vlastní zpracování, 2024

Z uvedených výpočtů vyplývá, že jedním z důsledků války na Ukrajině, která začala v únoru 2022, je pro Českou republiku navýšení počtu cizinců téměř o 1,7 násobek oproti hodnotám, které by nastaly v případě, kdyby k těmto událostem ve světě nedošlo.

Česká republika je tímto přílivem uprchlíků tolik poznamenána, jelikož cizinci z Ukrajiny dlouhodobě zaujímají přední místo v národnostní struktuře cizinců celkem, jak znázorňuje graf č. 3. Na tomto grafu je dále možné sledovat, že další nejpočetnější skupiny cizinců tvoří dlouhodobě popořadě Slovensko, Vietnam a Rusko, které je těmito událostmi také ovlivněno. Z uvedeného grafu vyplývá, že žádná jiná národnost cizinců v měřených letech nezaznamenala takový nárůst, který by výrazně ovlivnil poměrové zastoupení jednotlivých národnostních skupin cizinců na území České republiky.

Graf č. 3 Národnostní skupiny cizinců na území ČR

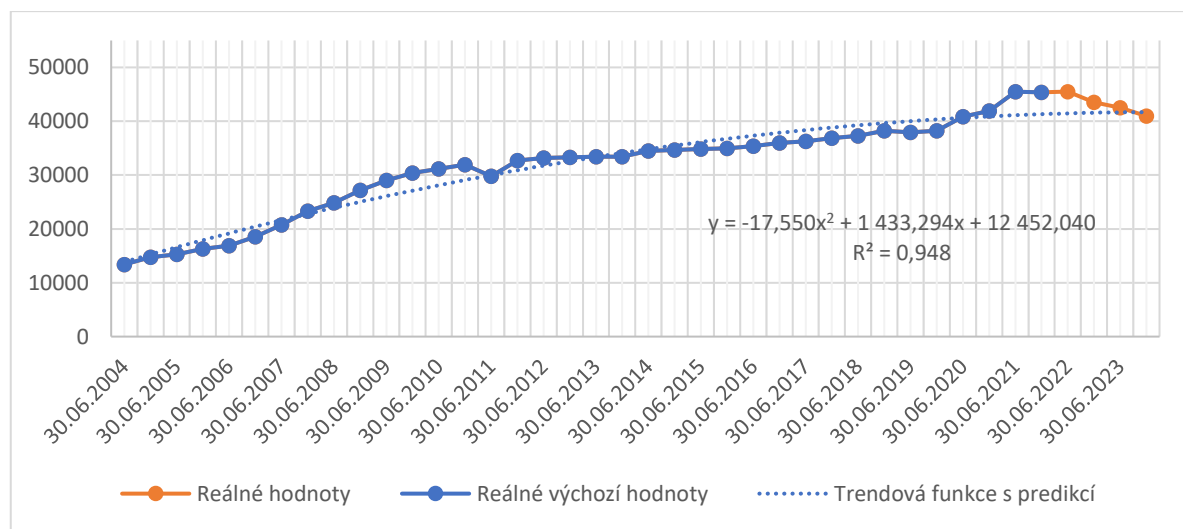

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování, 2024

4.2 Cizinci z Ruské federace

Následující graf zachycuje vývoj počtu občanů Ruské federace s hlášeným pobytem na území České republiky od roku 2004 do 31.12.2023 v půlročních intervalech.

Graf č. 4 Vývoj počtu občanů Ruské federace s pobytočným oprávněním na území ČR

Zdroj: MVČR, Vlastní zpracování, 2024

Na první pohled je zřejmé, že migrace z Ruska má v dlouhodobém horizontu stoupající tendenci. Tento rostoucí trend je potvrzen průměrnou první diferencí, která je kladná a rovná se přibližně 913 (viz. tabulka č. 10 v příloze). To znamená, že se počet cizinců z Ruské federace v uvedených letech průměrně zvyšoval o 913 lidí každého půl roku. První diference dosahovala záporných hodnot pouze 30. 6. 2011, 2019 a 31.12.2021, v ostatních měřených období byl trend vývoje migrace vždy rostoucí (viz. tabulka č. 10 v příloze). Nejvyšší nárůst je zaznamenán 30.6.2021, tehdy se první diference rovnala 3 581, což představuje nárůst migrantů o 8,5% během půl roku. Tento nárůst mohl být způsoben rozvolněním pravidel souvisejících s pandemií COVID-19. Naopak největší pokles nastal 30.6.2011, kdy se počet migrantů snížil o 2 140. Geometrický průměr tempa růstu v měřeném intervalu dosahuje hodnoty 103,55% (viz. tabulka č. 10 v příloze). To znamená, že se navyšoval počet těchto migrantů každého půl roku přibližně o 3,55%. Nejvíce byla situace podobná současnosti, tedy 31.6.2023 na konci roku 2020. Tehdy dosahoval bazický

index k výchozímu datu 98,5% (viz. tabulka č. 10 v příloze), to znamená, že se počet ruských migrantů lišil pouze o 1,5 procenta.

Předpověď byla počítána na čtyři následující období po začátku války na Ukrajině, tzn. na rok a půl po invazi ruských vojsk. K predikci byla využita funkce kvadratická, jelikož ze všech ostatních funkcí splňující podmínku matematické jednoduchosti disponuje nejvyšším indexem determinace, který dosahuje 94,8% (viz. obrázek č. 2 v příloze). To znamená, že časová řada je poměrně přesně vysvětlena trendovou funkcí

$T_t = -17,550t^2 + 1\,433,294t + 12\,452,040$. Přesnost této funkce potvrzuje také hodnota M.A.P.E., která dosahuje 5,47% a potvrzuje, že vypočtená funkce se od dané časové řady průměrně odlišuje právě o toto nízké procento (viz. tabulka č. 10 v příloze). K významným odchylkám predikovaných a skutečných hodnot zde nedochází (viz. tabulka č. 2). Pozoruhodným se zde spíše jeví změna trendu, kdy tato časová řada po únoru 2022 začala vykazovat déle trvající klesající tendenci, což se od roku 2004, neboli začátkem pozorování stalo vůbec poprvé. Tato klesající tendence je způsobena geopolitickými změnami, jako je již zmíněná invaze vojsk Ruské federace na území Ukrajiny.

Tabulka č. 2 Predikce cizinců z Ruské federace na území ČR

K datu	Skutečné hodnoty	Predikované hodnoty	Odchylka	Odchylka v procentech
30.06.2022	45 513	41 457	4 056	8,91
31.12.2022	43 498	41 575	1 923	4,42
30.06.2023	42 505	41 656	849	1,90
31.12.2023	40 990	41 703	713	1,74

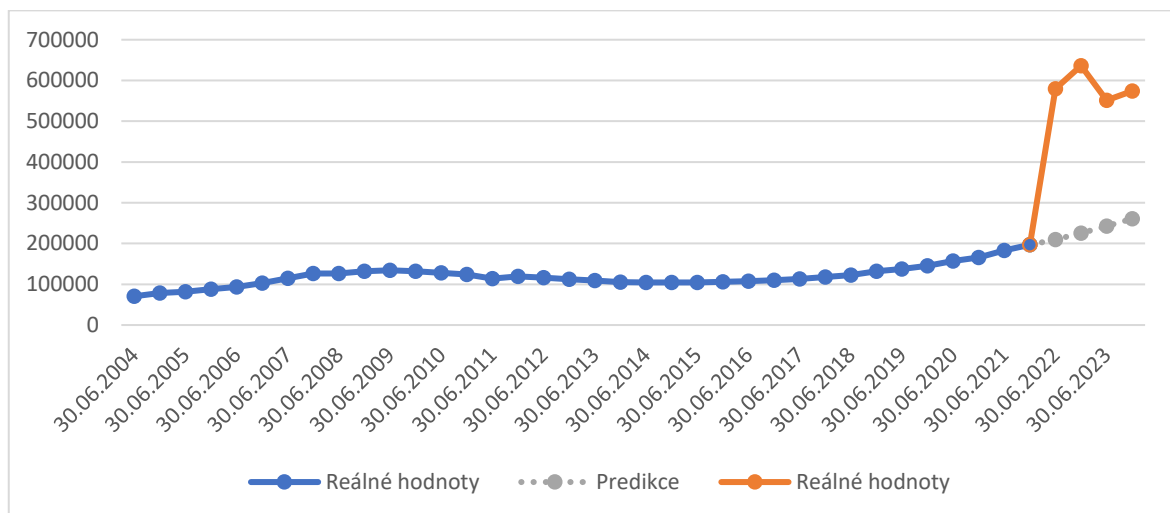
Zdroj: MVČR, Vlastní zpracování, 2024

4.3 Cizinci z Ukrajiny

4.3.1 Cizinci z Ukrajiny celkem

Jak bylo zjištěno v kapitole 4.1, ukrajinští přistěhovalci zastávají dlouhodobě nejpočetnější cizineckou skupinu v České republice. Vývoj počtu těchto cizinců v půlročních intervalech od roku 2004 do konce roku 2023 zachycuje graf č. 5.

Graf č. 5 Vývoj počtu ukrajinských občanů na území ČR

Zdroj: MVČR, vlastní zpracování, 2024

Z grafu je zřejmé, že tato časová řada vykazuje dlouhodobě stoupající tendenci, kterou potvrzuje kladná průměrná první diference v tabulce č. 12 v příloze. Na první pohled je dále patrný bezprecedentní nárůst cizinců v první polovině roku 2022, který koreluje s nárůstem cizinců celkově v grafu č. 1 a je tudíž evidentní, že za tímto přílivem uprchlíků stojí v drtivé většině právě občané Ukrajiny. Za impulzem této migrační vlny stojí invaze ruských vojsk na jejich území.

Bazický index k 30.6.2004 v tabulce č. 12 udává, o kolik se změnila hodnota v dalších okamžicích měření k tomuto datu. Dne 31.12.2021, tedy poslední měřené období před začátkem války dosahoval tento index hodnoty 2,8. To znamená, že počet občanů Ukrajiny disponujících pobytovým oprávněním na území České republiky se za uplynulých 17 let téměř ztrojnásobil. Průměrně rostl každého půl roku o 3 610 cizinců (viz. průměrná první diference v tabulce č. 12 v příloze). Nejvyšší nárůst byl zaznamenán 30.6.2021, kdy se počet ukrajinských občanů na území ČR zvýšil o 17 596 (viz. tabulka č. 12 v příloze). Tento nárůst byl pravděpodobně způsoben postupným rozvolňováním protipandemických pravidel ve světě a lidé tak mohli opětovně vycestovat do zahraničí. Česká republika je oblíbenou cílovou destinací občanů Ukrajiny a je tedy logické, že velká část z nich po těchto rozvolněních zamířila právě sem. Druhá nejvyšší první diference nastala 30.6.2007, kdy do České republiky přicestovalo 12 386 občanů Ukrajiny. Naopak nejvyšší úbytek těchto cizinců je zaznamenán 30.6.2011, kdy se jejich počet snížil o 10 325. Tento pokles je zaznamenán v intervalu let 2009 až 2014, tedy v jediných letech, kdy řada vykazovala

klesající tendenci. Tato situace byla dána vyvrcholením důsledků zmíněné finanční krize a s ní spojeným omezeným migračním tokem.

Po invazi vojsk Ruské federace na území Ukrajiny v únoru 2022 příbytek ukrajinských občanů dosáhl nebývalých rozměrů. Bazický index k 31.12.2021 dosahuje dne 31.12.2023 hodnoty 2,91 a znamená, že se počet ukrajinských občanů pobývajících v ČR během dvou let téměř ztrojnásobil. Od začátku pozorování, tedy od roku 2004 je tento počet větší osmkrát (viz. tabulka č. 12 v příloze). Průměrná tempa růstu v tabulce č. 3 znamenají rychlost přírůstků v procentech. Tabulka je rozdělena na jednotlivé úseky časové řady vykazující monotónní průběh. V prvních pěti letech měření vykazovala pozorovaná řada nárůst o 6,67 procent každého půl roku a pět následujících let byla naopak zaznamenána klesající tendence tempem 2,5% každý půlrok. Poté řada vykazovala sedmiletý konstantní nárůst průměrným tempem 4,33% až do začátku zmíněného konfliktu, po kterém tyto přírůstky vykazují rychlost růstu o 30,7% každý půlrok (viz. tabulka č 3.).

Tabulka č. 3 Tempo růstu ukrajinských občanů na území ČR

Časové období	Průměrné tempo růstu v %
30.6.2004 - 30.6.2009	106,66982
31.12.2009 - 30.6.2014	97,491387
31.12.2014 - 31.12.2021	104,32695
30.6.2022 - 31.12.2023	130,69677

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Pokud by byla k predikci na období poznamenaná válkou použita časová řada v celém svém rozsahu od svého počátku, nejvyšší index determinace by dosahoval v případě kvadratické trendové funkce hodnot pouze 0,51 (viz. obrázek č. 3 v příloze). To je důsledkem častých výkyvů v této časové řadě a změny v monotónnosti na rozsáhlém úseku. Kvůli tomu není vhodné tuto časovou řadu modelovat pomocí klasických matematických funkcí, které by ji napodobovaly. Proto bude k těmto predikcím použita časová řada pouze ve svém posledním monotónním úseku, tedy od prosince 2014 do prosince 2021.

Pro tuto predikci je použita kvadratická trendová funkce

$T_t = 556,778t^2 - 2\,527,585t + 107\,785,196$, jelikož dosahuje nejvyššího indexu determinace 0,998 (viz. obrázek č. 5 v příloze) a daná časová řada je tedy velmi přesně vysvětlena touto trendovou funkcí. To je potvrzeno i hodnotou M.A.P.E., která dosahuje hodnoty 0,82 a hovoří se tedy o velmi přesném modelu. Dalším důvodem pro zvolení této funkce bylo

zhodnocení tvaru křivky, která připomíná úsek paraboly. Výsledné hodnoty jsou uvedeny v tabulce č. 4, která prezentuje srovnání mezi predikovanými a skutečnými hodnotami v těchto obdobích.

Tabulka č. 4 Predikce občanů Ukrajiny na území ČR

K datu	Predikované hodnoty	Skutečné hodnoty	Odchylka	Odchylka v procentech
30.06.2022	209 879	579 843	369 964	63,80
31.12.2022	225 725	636 282	410 557	64,52
30.06.2023	242 685	551 113	308 428	55,96
31.12.2023	260 758	574 447	313 689	54,61

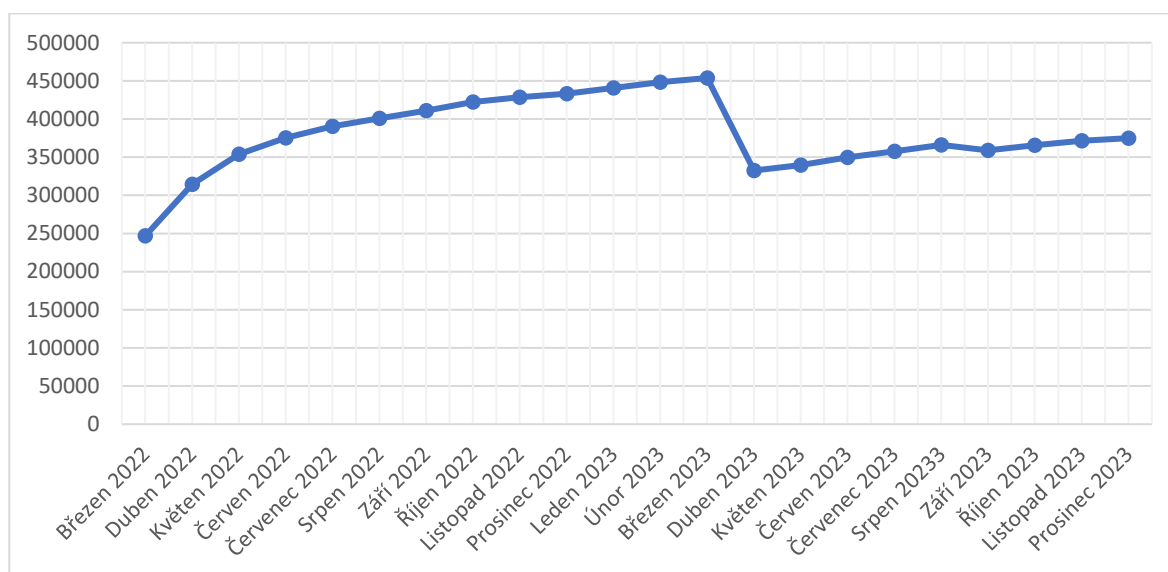
Zdroj: MVČR, Vlastní zpracování, 2024

Na základě použití této funkce lze pozorovat značné odchylky mezi predikcemi a skutečnými hodnotami, což indikuje rozsah důsledků této nepředvídatelné události, která nastala a ovlivnila tak pozorovaný jev. Průměr těchto odchylek se pohybuje okolo hodnoty 350 000 a udává, jak se změnil počet ukrajinských občanů na území České republiky oproti hodnotám, které by pravděpodobně nastaly za běžných okolností. Tento skokový nárůst je markantní, téměř trojnásobný, což u nejpočetnější cizinecké menšiny na území ČR znamená významnou demografickou změnu.

4.3.2 Cizinci s udělenou dočasnou ochranou

Na grafu č. 6 je zachycen vývoj počtu platných dočasných ochran a víz strpění na území České republiky vždy ke konci měsíce. Na první pohled je patrné, že největší počet žadatelů o toto pobytové oprávnění související s válkou byl v únoru a březnu 2022, tedy hned v prvních měsících války. To bylo dáno situací, která panovala v místě konfliktu, kdy lidé byli překvapeni, v nejistotě a měli strach o svou budoucnost. Největší pokles (121 226 viz. první diference v tabulce č. 11 v příloze) lze spatřit v dubnu 2023. Jelikož se tyto dočasné ochrany udělují na jeden rok s jednotnou platností vždy ke konci března, je tento pokles zapříčiněn jejich automatickým zánikem u osob, které se neregistrovaly k prodloužení svého již uděleného pobytového oprávnění. Je tedy pravděpodobné, že tito lidé na území České republiky v té době ani nepobývali a buď se vrátili na Ukrajinu, nebo získali pobytové oprávnění v jiném státě Evropské unie.

Graf č. 6 Cizinci s udělenou dočasnou ochranou

Zdroj: MVČR, Vlastní zpracování

Další pokles nastal v září 2023, tehdy zaniklo 7 135 dočasných ochran (viz. tabulka č. 11 v příloze). Tento pokles mohl být pravděpodobně způsoben začátkem školního roku na Ukrajině, kdy tento faktor mohl podnítit část rodin k rozhodnutí vrátit se do své domoviny.

Ve zbytku měřených období naopak počet udělených dočasných ochran neustále roste, to dokazuje kladná první diference a koeficient růstu větší než 1 (viz. tabulka č. 11 v příloze). Nejrychlejší nárůst v počtu udělených dočasných ochran lze sledovat na začátku časové řady v dubnu 2022, kdy byl zaznamenán nárůst udělených dočasných ochran o 27,5% viz. tabulka č. 11 v příloze, tato intenzita se však časem postupně snižovala. Klesající tempo růstu udělování dočasných ochran dokazují průměrná tempa růstu v tabulce č. 5, která zobrazuje průměrný nárůst o 5,2 procenta měsíčně od začátku pozorování do prvního propadu v březnu 2023, načež další rostoucí tendence vykazuje nárůst pouze o 2,41 procent měsíčně. Od října 2023 do konce roku je poté zaznamenán průměrný nárůst o 1,49 procent měsíčně (viz. tabulka č. 5). Lze tedy konstatovat, že i přes dlouhodobě rostoucí tendenci tato časová řada vykazuje stále pomalejší přírůstky.

Tabulka č. 5 Průměrné tempo růstu DO

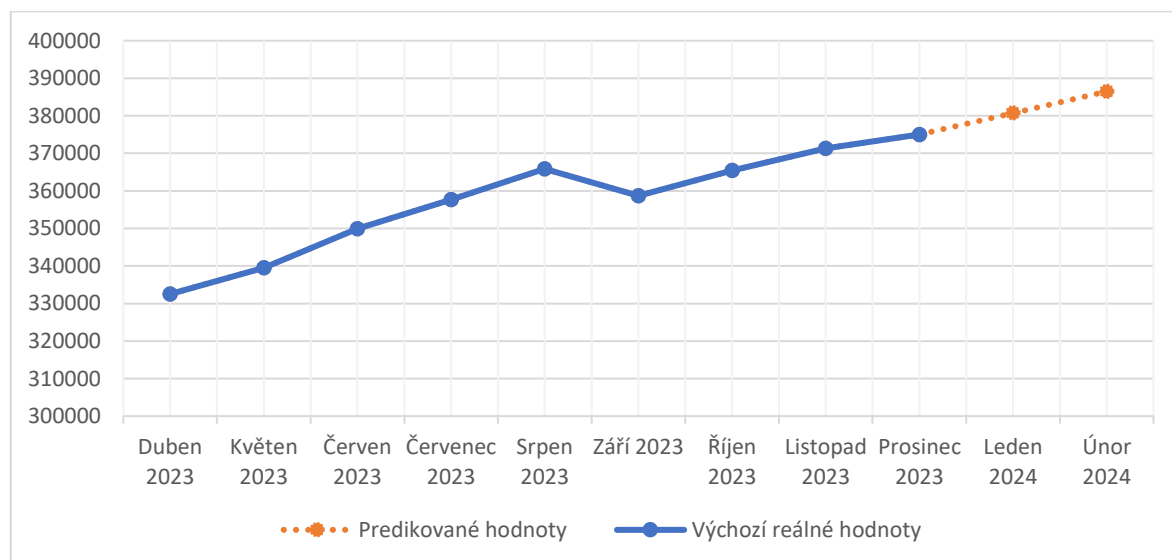
Průměrné tempo růstu do března 2023	105,20819
Průměrné tempo růstu květen - srpen 2023	102,41842
Průměrné tempo růstu říjen - prosinec 2023	101,49047

Zdroj: MVČR, Vlastní zpracování, 2024

Časová řada počtu udělených dočasných ochran byla významně ovlivněna výkyvem z dubna 2023, který způsobil, že není vhodná pro predikci do budoucna v celém svém rozsahu. Pokud by se k predikci použily údaje od měsíce následujícího, časová řada by disponovala pouze devíti pozorováními a nebylo by tak vhodné predikovat pomocí klasických trendových funkcí.

Proto je k této predikci použit průměrný koeficient růstu, který od dubna 2023 do prosince 2023 dosahuje hodnoty 1,0151 a udává, že měsíční přírůstky dané časové řady se zvyšují průměrně tempem 1,51%. Předpokládaný budoucí vývoj počtu udělených dočasných ochran zachycuje následující graf č. 7.

Graf č. 7 Predikce vývoje počtu udělených dočasných ochran

Zdroj: MVČR, Vlastní zpracování, 2024

Na základě výsledků vypočtených v tabulce č. 6 lze konstatovat, že se během následujících dvou období nepředpokládají žádné výkyvy a očekává se konstantní růst. Nicméně, s ohledem na aktuální legislativu a dynamiku celé časové řady lze předpokládat další významný propad v dubnu 2024. Tento propad bude pravděpodobně způsoben opětovným ukončením části dočasných ochran, které nebudou prodlouženy. Tato prognóza reflektuje nejen numerická data, ale i právní faktory ovlivňující sledovanou časovou řadu.

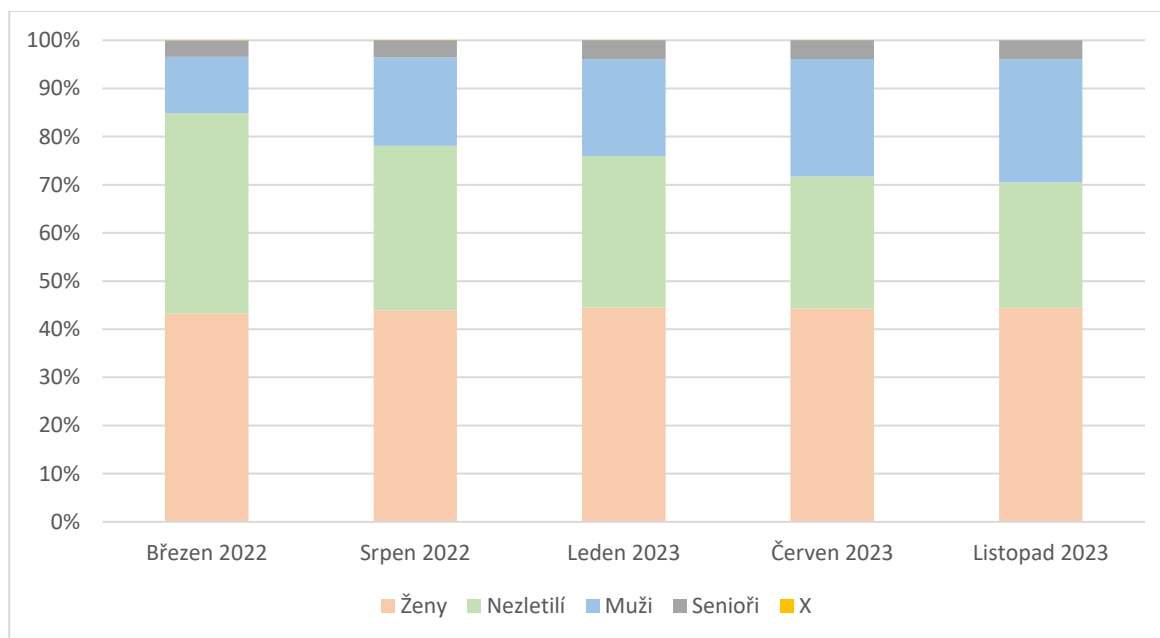
Tabulka č. 6 Predikce počtu udělených dočasných ochran

Predikce DO	
Leden 2024	380 701
Únor 2024	386 468

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024

Graf č. 8 mapuje procentuální skladbu pohlaví a věkových skupin uživatelů dočasné ochrany v pětiměsíčních intervalech. Z grafu vyplývá, že převážnou většinu osob s udělenou dočasnou ochranou tvoří konstantně ženy. Za nimi s malým rozestupem nezletilí a následně muži. Poslední nejmenší skupinou jsou senioři nad 65 let. X značí osoby u kterých v okamžiku měření není známo pohlaví, jsou to zanedbatelné hodnoty řádu setin procenta, tedy jednotek lidí, které se následně zpětně doplňují. Jelikož území Ukrajiny nemohou opustit muži podléhající mobilizaci, je toto složení logické. Rostoucí tendence poměru mužů na těchto migrantech svědčí o jejich schopnosti překonat hranice neoficiálními přechody, nebo o jiném způsobu, jak se vyhnout mobilizaci. Počet nezletilých, kteří se dostanou do této skupiny dospělosti je zanedbatelný.

Graf č. 8 Věková a pohlavní struktura uživatelů dočasné ochrany

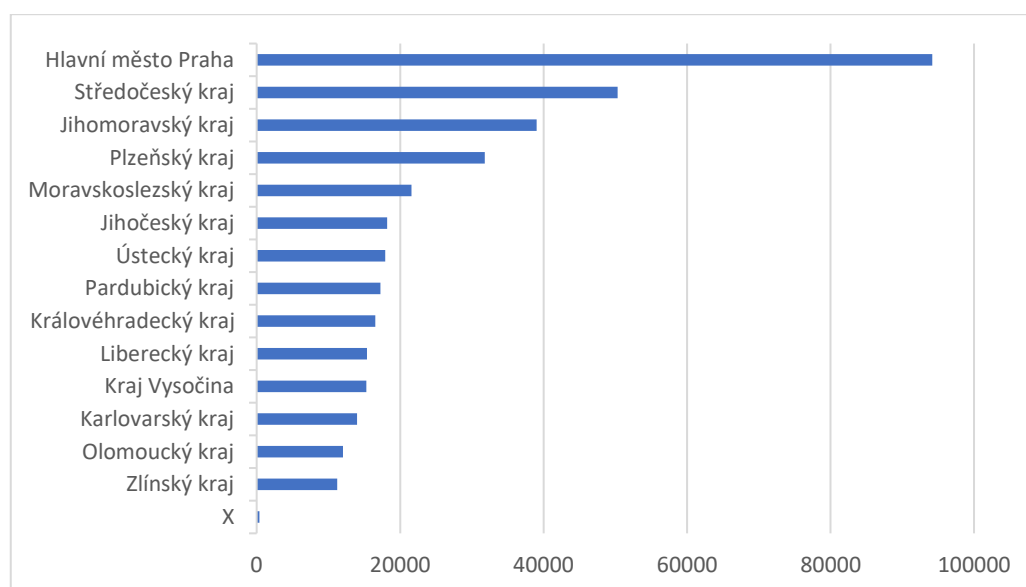

Zdroj: MVČR, Vlastní zpracování

Graf č. 9 poskytuje přehled o rozložení cizinců s platnou dočasnou ochranou na území České republiky ke dni 31.12.2023. Jelikož jsou tyto cizinci v naprosté většině občané

Ukrajiny, mají povinnost nahlásit místo svého pobytu na území České republiky do tří pracovních dnů od svého příjezdu, a do třiceti pracovních dnů, pokud se jedná o změnu adresy místa hlášeného pobytu. Nejvyšší zastoupení cizinců s dočasnou ochranou (94 163) lze spatřit v hlavním městě České republiky. Tato skutečnost je dána lepším pracovním uplatněním, množstvím škol a obecně jsou migranti více koncentrováni v hlavních městech než v krajích. Druhé místo (50 328) tedy nepřekvapivě zaujímá Středočeský kraj, který je hlavnímu městu blízko a dojíždění zde díky kvalitní infrastruktuře většinou nepředstavuje problém. Dále následuje kraj Jihomoravský a Plzeňský s počty 39 047 a 31 795 migrantů. Ve zbytku republiky se počty těchto migrantů téměř neliší a postupně klesají na hodnotu 11 214 ve Zlínském kraji. Symbol X značí osoby, u kterých není místo pobytu z různých příčin známo. Jelikož je hlášení adresy místa pobytu jednou z podmínek k získání dočasné ochrany, představují tyto osoby zanedbatelný vzorek migrantů.

Graf č. 9 Rozmístění cizinců s platnou dočasnou ochranou na území ČR

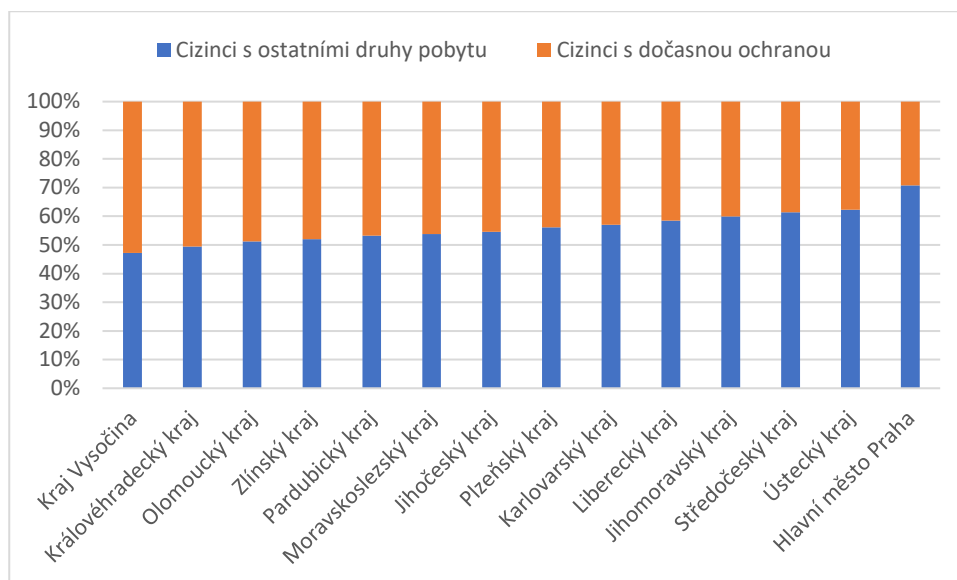
Zdroj: MVČR, Vlastní zpracování, 2024

4.4 Demografické charakteristiky cizinců

Procentuální zastoupení cizinců s vízem dočasné ochrany na cizincích se všemi ostatními druhy pobytů v jednotlivých krajích České republiky znázorňuje graf č. 10. Poměrově největší zastoupení mají cizinci s dočasnou ochranou v kraji Vysočina, kde téměř 53% cizinců pobývá na základě dočasné ochrany. Následuje kraj Královéhradecký, kde

50,56% cizinců disponuje dočasnou ochranou. Jak je znázorněno v tabulce č. 13 v příloze, ve zbylých krajích je podíl cizinců pobývajících v ČR na základě dočasné ochrany menšinový.

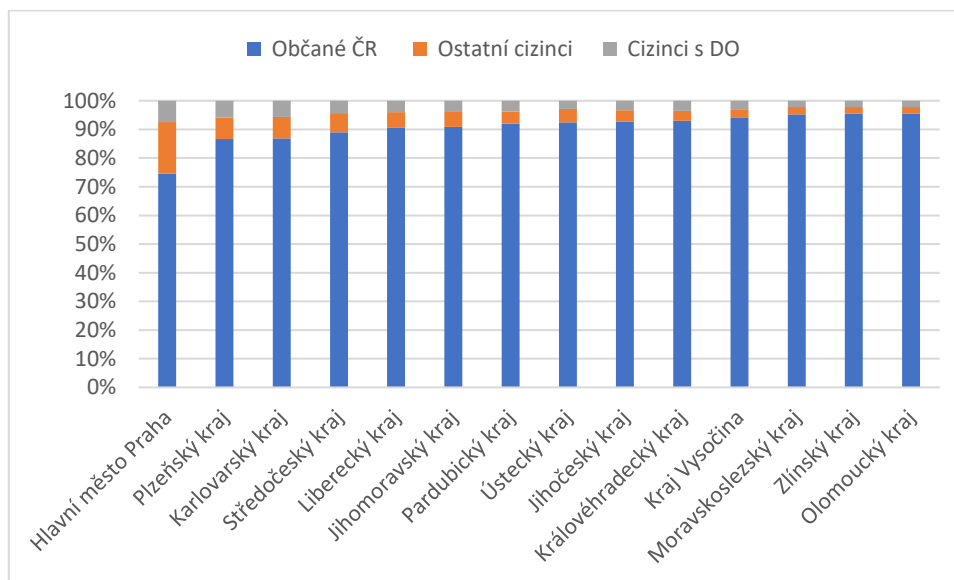
Graf č. 10 Procentuální zastoupení DO na všech typech pobytů cizinců

Zdroj: ČSÚ, MVČR, vlastní zpracování, 2024

Nejmenší poměrové zastoupení mají cizinci s dočasnou ochranou v hlavním městě. To je dáno prioritizací hlavních měst mezi cizinci celkově. Jak znázorňuje graf č. 11, Praha je mezi cizinci všech národností s velkým rozstupem nejoblíbenějším krajem. I přes to, že počet cizinců s dočasnou ochranou je v hlavním městě ze všech krajů nejvyšší (viz. graf č. 9), poměrově tyto lidé zastávají nejmenší část téměř třiceti procent na všech cizincích v kraji (viz. tabulka 13 v příloze). Naopak nejméně cizinců na počet občanů ČR lze spatřit v Olomouckém kraji.

Graf č. 11 Poměrová skladba obyvatel ČR k 1.1.2023

Zdroj: ČSÚ, MVČR, vlastní zpracování, 2024

Konkrétní čísla potom udává tabulka č. 7, kde je proveden přepočítání na 1 000 obyvatel v jednotlivých krajích České republiky. Jelikož jednotlivé kraje vykazují své demografické charakteristiky v různých časech, jsou tyto výpočty provedeny k 1.1.2023, nicméně ve společnosti nenastaly žádné podstatné změny, které by mohly toto rozmístění cizinců ovlivnit, a je tudíž možno s podobným rozložením počítat i do budoucna.

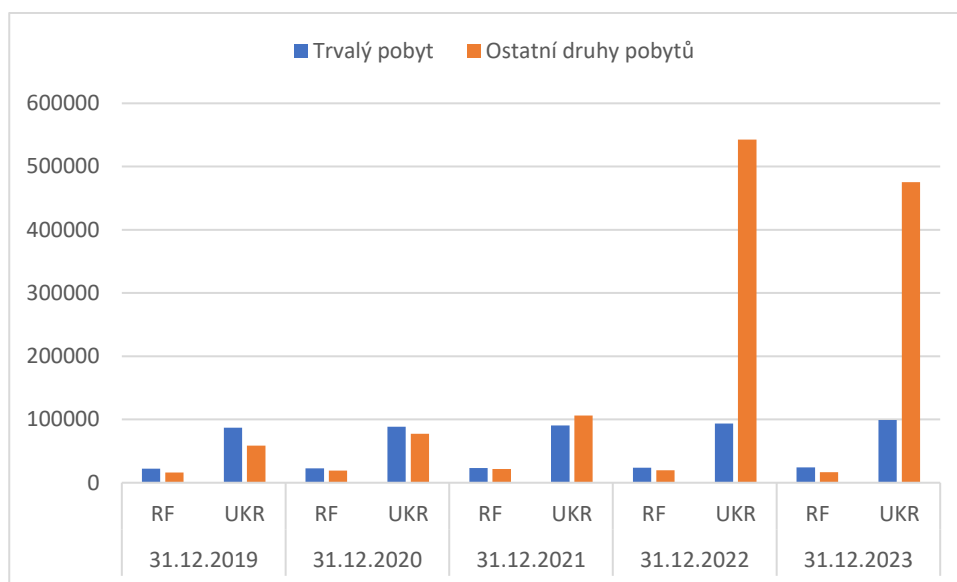
Tabulka č. 7 Přepočítání na 1000 obyvatel kraje

Kraj	Počet cizinců na 1000 obyvatel kraje	Počet lidí s udělenou dočasnou ochranou na 1000 obyvatel kraje	Počet dočasných ochranných na 1000 cizinců v kraji
Hlavní město Praha	254,40	74,42	292,53
Středočeský kraj	110,43	42,60	385,76
Jihočeský kraj	73,00	33,14	454,01
Plzeňský kraj	133,49	58,61	439,08
Karlovarský kraj	131,25	56,37	429,53
Ústecký kraj	75,63	28,54	377,38
Liberecký kraj	94,89	39,38	415,02
Královéhradecký kraj	69,89	35,34	505,64
Pardubický kraj	80,50	37,61	467,25
Kraj Vysočina	59,84	31,60	528,13
Jihomoravský kraj	91,09	36,45	400,17
Olomoucký kraj	45,34	22,09	487,20
Zlínský kraj	45,71	21,95	480,23
Moravskoslezský kraj	47,29	21,82	461,50

Zdroj: ČSÚ, MVČR, vlastní zpracování, 2024

Následující graf č. 12 zobrazuje trvalé a ostatní druhy pobytů u cizinců z Ukrajiny a Ruské federace v uplynulých pěti letech. Jak bylo zmíněno v kapitole č. 3.5, trvalý pobyt se vydává cizincům po pěti letech nepřetržitého pobytu na území České republiky. Je tedy logické, že časová řada tohoto pobytu vykazuje pomalejší přírůstky, než časová řada pobytů ostatních. V minulých letech převládala tendence vyššího výskytu trvalých pobytů a to jak u občanů Ukrajiny, tak i u občanů Ruské federace. Tato situace byla v případě občanů Ukrajiny změněna vypuknutím konfliktu na jejich území v roce 2022. Od tohoto roku je počet občanů Ukrajiny s trvalým pobytem na území ČR téměř pětikrát menší, než počet lidí s ostatními, tedy kratšími druhy pobytů.

Graf č. 12 Druhy pobytů cizinců z Ukrajiny a Ruské federace na území ČR

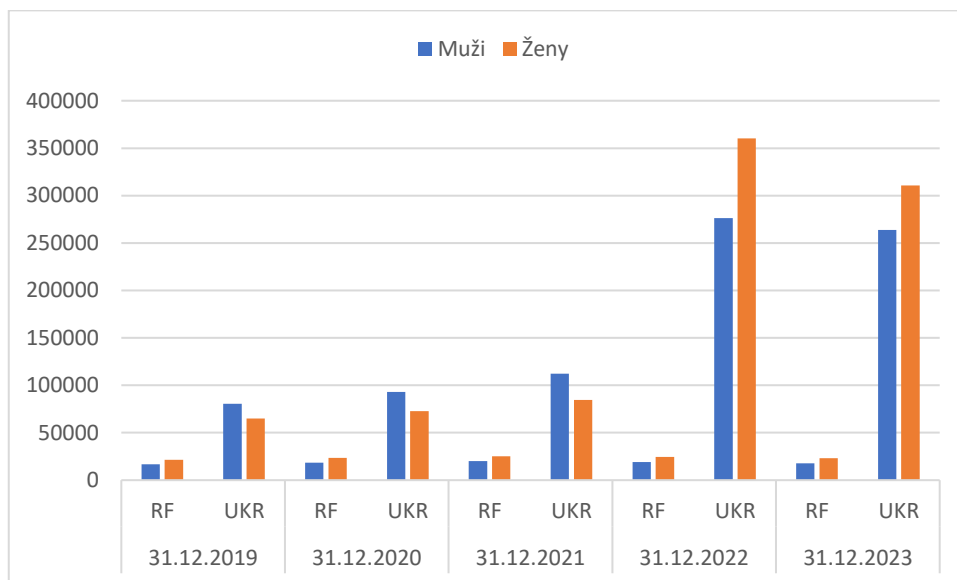

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování, 2024

Odlišná situace nastává u občanů Ruské federace. Česká republika neeviduje žádný hromadný příliv ani odliv cizinců z této země po invazi v únoru 2022 a tito občané tak stále disponují ve větší míře trvalým pobytovým oprávněním na území České republiky. Jak dokazuje tabulka č. 14 v příloze, za změnou trendu časové řady v tomto případě stojí pokles ostatních, tedy krátkodobých povolení k pobytu.

Na následujícím grafu č. 13 je zobrazeno složení migrantů z Ukrajiny a Ruské federace dle pohlaví v posledních pěti letech.

Graf č. 13 Složení migrantů dle pohlaví

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování, 2024

Od roku 2022 zde lze sledovat změnu v dominantní skupině u ukrajinských uprchlíků. Do tohoto roku na území České republiky pobývalo více ukrajinských mužů než žen. Od roku následujícího se tyto skupiny vyměnily. Tato skutečnost je dána pozicí, kterou zastává Česká republika v kontextu ukrajinské migrace, kdy sem jezdí především muži z Ukrajiny vykonávat manuální práce. Jak bylo zjištěno v kapitole č. 4.3.2, většina dočasných ochran byla udělena ženám a dětem. Z tohoto důvodu není překvapivým zjištěním, že právě ženy tvoří dominantní skupinu uprchlíků z Ukrajiny.

Odlišná situace nastává v případě migrantů z Ruské federace, kdy na území České republiky dlouhodobě pobývá více žen. Ruská invaze na Ukrajinu toto složení nijak neovlivnila a obě skupiny vykazují po této události podobnou klesající tendenci.

5 Závěr

Bakalářská práce se zabývá analýzou migrace na území České republiky s důrazem na migraci z Ukrajiny a z Ruské federace, a na její transformaci po únoru roku 2022, tedy událostech, kdy vojska Ruské federace napadla území Ukrajiny. Tyto dvě země dlouhodobě představují jedny z nejsilnějších migračních toků na území České republiky, a je tedy pravděpodobné, že je tento konflikt ovlivnil. Tato práce si klade za cíl prozkoumat transformaci těchto migračních toků, jejich důsledků pro Českou republiku a popsat demografické charakteristiky těchto migrantů.

První část této práce představuje teoretický rámec, který umožňuje hlouběji porozumět problematice migrace komplexně, a poskytuje historické kořeny i současná specifika konkrétní ukrajinské a ruské migrace.

Druhá, praktická část práce, je věnována samotné analýze dat o migraci, která jsou průběžně zveřejňována státními institucemi. V této části byly zjištěny trendy vývoje migračních toků a bylo zde vytvořeno srovnání s údaji, které by pravděpodobně nastaly za běžných okolností.

Z uvedených dat vyplývá, že migrace do České republiky se ve světě těší stále větší oblibě. Od roku 2000 do roku 2021 se počet cizinců pobývajících na území České republiky s výjimkou let 2009 a 2010 neustále zvyšoval průměrně o 21 791 cizinců ročně, což představuje meziroční přírůsteky tempem 5,82%. Čtyři nejpočetnější národnostní cizinecké skupiny na území České republiky tvoří konstantně v tomto pořadí cizinci z Ukrajiny, Slovenska, Vietnamu a Ruska.

Není překvapivé, že konflikt na Ukrajině z roku 2022 nejvíce zasáhl migrační tok právě z Ukrajiny. Do této události pobývalo na území České republiky téměř 200 000 občanů Ukrajiny a zastávali zde tak nejpočetnější komunitu cizinců. Jejich počet se od roku 2004 zvětšoval průměrně o 3 610 lidí každého půl roku. Pokud by se z těchto dat vytvořila pomocí kvadratické trendové funkce predikce na 30.6.2022, mělo by na území České republiky pobývat 209 879 občanů Ukrajiny. To se však nestalo a v České republice mělo nahlášený pobyt 579 843 těchto občanů. O půl roku později to bylo již 636 282 lidí. Tento extrémní nárůst znamenal meziroční navýšení celkového počtu všech cizinců na území České republiky o téměř 70 procent a více než polovina cizinců v ČR byla ukrajinské národnosti. Jednalo se převážně o cizince s tzv. dočasnou ochranou, tedy vízem, které kolektivně udělují

státy Evropské unie jako krajní mechanismus v případě masivního přílivu uprchlíků. Tato směrnice o dočasné ochraně byla aktivována vůbec poprvé.

Nicméně i tato časová řada se neobešla bez poklesu. Nejvyšší přírůstky byly zaznamenány v prvních měsících války. Během března 2022 získalo dočasnou ochranu v České republice téměř 250 000 uprchlíků, poté byly zaznamenány průměrné přírůstky tempem 5,2% měsíčně po celý rok až do prvního poklesu v březnu 2023. Tehdy zaniklo 121 226 dočasných ochran, jelikož se téměř 30% jejich držitelů neregistrovalo k jejich opětovnému ročnímu prodloužení. Lze tedy předpokládat, že na území České republiky již ani nepobývali, rozhodli se vrátit zpět do své vlasti, nebo se usadili na území jiného státu. Od druhého a posledního poklesu počtu dočasných ochran v září 2023, vykazují tato víza meziměsíční přírůstky tempem 1,5 procenta až do roku 2024. Následně jsou z těchto údajů vytvořeny pomocí koeficientu růstu predikce, které předpovídají 380 701 uživatelů dočasné ochrany na konci ledna 2024 a 386 468 na konci února 2024. Na další období není vhodné predikovat, jelikož se předpokládá další pokles opětovným automatickým zánikem neprodloužených dočasných ochran na období do konce března 2025.

Držitelé dočasné ochrany se v České republice nejvíce usazují s velkým rozestupem v hlavním městě a ve Středočeském kraji. Následuje kraj Jihomoravský a nejméně jich pobývá ve Zlínském kraji. Na začátku války zastupovali tyto uprchlíky téměř z 90ti procent ženy a nezletilí. Postupně se poměr více vyrovnal a v listopadu 2023 tvořily ženy 45%, muži i nezletilí se pohybovali okolo hodnoty 26% a senioři zde byly zastoupeni ze 4%.

Naproti tomu v případě migrace z Ruské federace byly zaznamenány odlišné hodnoty. Počty Rusů na území České republiky od roku 2004 vykazovaly také konstantní nárůst o 913 každého půl roku. Po vypuknutí války na Ukrajině byl však zaznamenán pokles trvajícím 4 měřené období. Tyto reálné hodnoty nevykazují významné odchylky od hodnot predikovaných trendovou funkcí, avšak tento po sobě klesající trend je zaznamenán od začátku pozorování vůbec poprvé.

V závěrečné části práce byly popsány demografické charakteristiky migrantů z Ukrajiny a Ruské federace. Bylo zjištěno, že ačkoliv nejvíce osob s platnou dočasnou ochranou žije v hlavním městě, poměrové zastoupení těchto osob je v něm nejnížší ze všech krajů. Tento jev je zapříčiněn skutečností, kdy migranti obecně preferují k životu hlavní města. Naopak nejvyšší zastoupení na všech cizincích mají lidé s platnou dočasnou ochranou v kraji Vysočina, kde téměř 53% cizinců disponuje tímto typem pobytového oprávnění. Nejméně cizinců na 1 000 obyvatel žije v Olomouckém kraji, kde bylo hlášeno 45 cizinců,

tedy téměř 6x méně než v hlavním městě, kde tato hodnota dosahuje 254 občanů jiné národnosti. Dále zde byl popsán vývoj trvalých a ostatních druhů pobytů u těchto dvou národností a jejich složení dle pohlaví. Do roku 2021 převažovaly u občanů Ukrajiny pobyty trvalé a dominantní skupinou byli muži. Tato situace je dána postavením, kterou Česká republika dlouhodobě zaujímá v kontextu ukrajinské migrace, kdy se zde tito lidé dlouhodobě usazují a často vykonávají například manuální práce. Od roku 2022, tedy od vypuknutí války na Ukrajině, lze sledovat extrémní nárůst ostatních druhů pobytů a ženy tvoří početnější skupinu. Opačnou situaci lze spatřovat u občanů Ruské federace, kdy po zmíněné invazi nenastala na území České republiky žádná změna a dominantní skupiny zde konstantně tvoří ženy a trvalé pobytové oprávnění.

Závěrem lze tedy konstatovat, že jedním z následků invaze ruských vojsk na území Ukrajiny v únoru 2022 je pro Českou republiku navýšení cizinců o téměř 70% během jednoho roku. Na přelomu let 2023 a 2024 pobývalo v České republice více než dvojnásobek občanů Ukrajiny, než by tomu bylo v případě, kdyby k těmto událostem nedošlo. Na 375000 z nich disponovalo vízem dočasné ochrany. Budoucí vývoj předpokládá postupné zpomalení meziměsíčních přírůstků. Je zde však nutné upozornit, že tento scénář pravděpodobně nastane pouze pokud se situace v místě konfliktu výrazně nezmění. K úplnému návratu na běžné hodnoty před válkou se situace nevrátí. Mnoho ukrajinských občanů si v České republice našlo práci, nebo se již nemají kam vrátit. Na tyto otázky bude znát Ministerstvo vnitra ČR odpovědi až po březnu 2024, jelikož jedna z podmínek k obdržení nové dočasné ochrany bude odpovědět právě na tyto důležité otázky. Česká republika tak nadále zůstane atraktivní zemí pro migranty nejen z válkou postižené Ukrajiny, ale i ze zbytku světa.

6 Seznam použitých zdrojů

6.1 Bibliografické zdroje

ALLPORT, Gordon Willard a Eduard GEISSLER, 2004. O povaze předsudků. Praha: Prostor, 574 s. ISBN 80-7260-125-3.

ARTL, Josef, Markéta ARTLOVÁ a Eva RUBLÍKOVÁ, 2002. Analýza ekonomických časových řad s příklady. 1. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze. ISBN 80-245-0307-7.

BALVÍN, Jaroslav, 2012. Pedagogika, andragogika a multikulturalita. Praha: Hnutí R v nakl. Radix. ISBN 978-80-86798-07-3.

BARŠOVÁ, Andrea a Pavel BARŠA, 2005. Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav. ISBN 80-210-3875-6.

BITTNEROVÁ, Dana a Mirjam MORAVCOVÁ, 2005. Kdo jsem a kam patřím?: identita národnostních menšin a etnických komunit na území České republiky. Praha: Sofis. ISBN 80-902785-8-2.

BOSSWICK, Wolfgang a Friedrich HECKMANN, 2006. Integration of migrants: Contribution of local and regional authorities. Dublin: European Foundation for the Improvement of living and Working Conditions.

BUDILOVÁ, Lenka a Tomáš HIRT, 2005. Policista v multikulturním prostředí: informační manuál pro Policii ČR. 1. Praha: Člověk v tísni - společnost při ČT. ISBN 80-903510-1-8.

BURJANEK, Aleš, 2001. Xenofobie po česku : jak si stojíme mezi Evropany? Sborník prací Fakulty sociálních studií. Brno: Masarykova univerzita v Brno, č. 6, s. 73-89. ISSN 1212-365X.

DRBOHLAV, Dušan, 2001. Mezinárodní migrace obyvatelstva - pohyb i pobyt (Alenky v kraji divů). In: ŠIŠKOVÁ, Tatjana. Menšiny a migranti v České republice: my a oni v multikulturní společnosti 21. století. Praha: Portál, s. 17-28. ISBN 80-7178-648-9.

HINDLS, Richard, Jan FISCHER a Stanislava HRONOVÁ, 2007. Statistika pro ekonomy. 8. Praha: Professional publishing. ISBN 978-80-86946-43-6.

HIRT, Tomáš a Marek JAKOUBEK, ed., 2005. Soudobé spory o multikulturalismus a politiku identit: (antropologická perspektiva). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 80-86898-22-9.

- KLAUS, Václav a Jiří WEIGL, 2015. Stěhování národů s.r.o.: stručný manuál k pochopení současné migrační krize. Ilustroval Jiří SLÍVA. Velké Přílepy: Olympia. ISBN 978-80-7376-422-7.
- KLUFOVÁ, Renata, 2008. Základy demografie. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta. ISBN 978-80-7394-125-3.
- KUČERA, Milan, 2008. Padesát let hodnocení populačního vývoje České republiky. Demografie. 50. 4., 230-239. ISSN 0011-8265.
- KUNEŠOVÁ, Hana, 2014. Světová ekonomika : nové jevy a perspektivy. 3. Praha: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-502-2.
- KUŠNIRÁKOVÁ, Tereza a Pavel ČIŽINSKÝ, 2011. Dvacet let české migrační politiky: Liberální, restriktivní, anebo ještě jiná? 116. 4. Praha: Geografie. ISSN 1212- 0014.
- LEONTIYEVA, Yana a Martin VÁVRA, ed., 2009. Postoje k migrantům. Praha: Sociologický ústav Akademie věd ČR. ISBN 978-80-7330-173-6.
- LEONTIYEVA, Yana a Mirka NEČASOVÁ, 2009. Kulturně blízcí? Integrace přistěhovalců ze zemí bývalého Sovětského svazu. In: RÁKOCZYOVÁ, Miroslava a Robert TRBOLA. Sociální integrace přistěhovalců v České republice. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, s. 117-160. ISBN 978-80-7419-077-3.
- MALYNOVSKÁ, Olena, 2008. Migrace z Ukrajiny (s důrazem na Česko jako cílovou zemi). In: DRBOHLAV, Dušan. Nelegální ekonomické aktivity migrantů: Česko v evropském kontextu. Praha: Karolinum, s. 211-225. ISBN 978-80-246-1552-3.
- MATOUŠEK, Oldřich, 2016. Slovník sociální práce. Vydání třetí. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1154-9.
- MILO, Daniel, 2005. Rasistický extrémizmus v Slovenskej republike. Bratislava: Ľudia proti rasizmu, 120 s. ISBN 80-89149-03-0.
- PORSCHE, Světlana, 2019. Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta. ISBN 978-80-7394-751-4.
- PRŮCHA, Jan, 2010. Interkulturní psychologie: sociopsychologické zkoumání kultur, etnik, ras a národů. 3. vyd. Praha: Portál. Psychologie (Portál). ISBN 978-80-7367-709-1.
- RABUŠIC, Ladislav a Aleš BURJANEK, 2003. Imigrace a imigrační politika jako prvek řešení české demografické situace? Praha: VÚPSV, výzkumné centrum Brno. ISBN 80-239-2257-2.

RÁKOCZYOVÁ, Miroslava, Robert TRBOLA a Ondřej HOFÍREK, 2009. Sociální integrace přistěhovalců v České republice. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-023-0.

SLÁDEK, Karel, 2010. Ruská diaspora v České republice: Sociální, politická a religiózní variabilita ruských migrantů. Praha: Pavel Mervart. ISBN 978-80-87378-49-6.

SLOWÍK, Josef, 2016. Speciální pedagogika. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-271-0095-8.

SOUČEK, Eduard, 2006. Statistika pro ekonomy. 1. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu. ISBN 80-86730-06-9.

SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA, 2017. Statistické metody II. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze. ISBN 978-80-213-1736-9.

ŠÍŠKOVÁ, Tatjana, ed., 2001. Menšiny a migranti v České republice: [my a oni v multikulturní společnosti 21. století]. Praha: Portál. ISBN 80-7178-648-9.

ŠTICA, Petr, 2014. Etika a migrace: vybrané otázky současné imigrace a imigrační politiky. Ostrava: Moravapress. ISBN 978-80-87853-20-7.

UHEREK, Zdeněk, 2004. Migrace do České republiky, sociální integrace a lokální společnosti v zemích původu: (prostor bývalého SSSR a slovenští Romové) : výzkumná zpráva. Praha: Etnologický ústav AV ČR. ISBN 80-85010-69-0.

ZILYNSKYJ, Bohdan a René KOČÍK, 2001. Ukrajinci v České republice. In: ŠÍŠKOVÁ, Tatjana. Menšiny a migranti v České republice. Praha: Portál, s. 81-88. ISBN 80-7178-648-9.

6.2 Elektronické zdroje

ČSÚ, 2021. Metodika počtu cizinců [online]. [cit. 2023-09-05]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/metodika-poctu-cizincu>

ČSÚ, 2021. Metodika počtu cizinců. ČSÚ [online]. [cit. 2023-09-01]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/metodika-poctu-cizincu>

ČSÚ, 2023. Data - počet cizinců [online]. [cit. 2023-09-17]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/cizinci/4-ciz_pocet_cizincu#cr

LEONTIYEVA, Yana, 2010. Ukrajinci v ČR. In: HIRT, Tomáš. Vietnamci, Mongolové a Ukrajinci v ČR: Pracovní migrace, životní podmínky, kulturní specifika (informační příručka Policie ČR) [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2023-09-12]. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/media/publications/105/file/1367397604-metodika-cizinci-web.pdf>

MVČR, 2016. Terminologický slovník - krizové řízení a plánování obrany státu [online]. [cit. 2023-09-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planovani-obrany-statu.aspx>

MVČR, 2021. OBČANÉ EU A JEJICH RODINNÍ PŘÍSLUŠNÍCI: Příjezd do ČR, povinnosti a délka pobytu [online]. [cit. 2023-09-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/prijezd-do-cr.aspx>

MVČR, 2023. Dočasná ochrana [online]. [cit. 2023-09-06]. Dostupné z: <https://frs.gov.cz/docasna-ochrana/>

MVČR, 2023. OBČANÉ EU A JEJICH RODINNÍ PŘÍSLUŠNÍCI: Trvalý pobyt [online]. [cit. 2023-09-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/informace-pro-cizince-obcane-eu-a-jejich-rodinni-prislusnici-trvaly-pobyt.aspx>

MVČR, 2023. OBČANÉ TŘETÍCH ZEMÍ: Krátkodobý pobyt (vízová povinnost / bezvízový styk) [online]. [cit. 2023-09-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kratkodoby-pobyt-vizova-povinnost-bezvizovy-styk.aspx>

MVČR, 2023. OBČANÉ TŘETÍCH ZEMÍ: Trvalý pobyt [online]. [cit. 2023-09-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/obcane-tretich-zemi-trvaly-pobyt.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

MVČR, 2023. Povinnosti občanů třetích zemí - obecně [online]. [cit. 2023-09-05]. Dostupné z: <https://frs.gov.cz/povinnosti-cizincu/povinnosti-obcanu-tretich-zemi-obecne/>

MVČR, 2023. Povolení k dlouhodobému pobytu na území – obecně [online]. [cit. 2023-09-05]. Dostupné z: <https://frs.gov.cz/typy-viz-a-pobytu/obcane-tretich-zemi/dlouhodobepobyty/povoleni-k-dlouhodobemu-pobytu-na-uzemi-obecne/>

MVČR. Terminologický slovník [online]. [cit. 2023-09-15]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>

MZV ČR, 2023. Bezvízový styk [online]. [cit. 2023-09-05]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/kratkodobe_vizum/seznam_statu_jejich_z_obcane_nepodlehaji/index.html

MZV ČR, 2023. Dlouhodobé vízum [online]. [cit. 2023-09-05]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/pobytova_opravneni_k_pobytu_nad_90_dnu/dlouhodobé_vizum_1.html

PUBLICATIONS OFFICE OF THE EUROPEAN UNION, 2014. EUR-Lex. EUR-Lex [online]. Publications office of the European Union [cit. 2023-09-04]. Dostupné z:

<https://eur-lex.europa.eu/CS/legal-content/summary/equal-treatment-in-employment-and-occupation.html>

RADA EU, 2023. Infografika – Dočasná ochrana vysídlených osob poskytovaná EU [online]. [cit. 2023-09-06]. Dostupné z:

<https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/temporary-protection-displaced-persons/>
SDRUŽENÍ PRO INTEGRACI A MIGRACI. Žadatelé o mezinárodní ochranu [online]. [cit. 2023-09-05]. Dostupné z: <https://www.migrace.com/cs/poradna/informace-pro-cizince/zadatele-o-mezinarodni-ochranu>

SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, 2017. Migrace. Sociologická encyklopedie [online]. [cit. 2023-09-03]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Migrace>

6.3 Ostatní zdroje

EUR-LEX. Směrnice Rady 2001/55/ES: Document 32001L0055 [online]. In: . [cit. 2023-09-06]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32001L0055>

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

7 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

7.1 Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Trendové funkce vývoje všech cizinců na území ČR.....	60
Obrázek č. 2 Trendové funkce vývoje Rusů na území ČR.....	60
Obrázek č. 3 Trendové funkce vývoje občanů Ukrajiny na území ČR celkem	61
Obrázek č. 4 Trendové funkce vývoje cizinců s udělenou DO na území ČR.....	61
Obrázek č. 5 Trendové funkce občanů Ukrajiny od r. 2014	62

7.2 Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Predikce všech cizinců na území ČR	36
Tabulka č. 2 Predikce cizinců z Ruské federace na území ČR.....	38
Tabulka č. 3 Tempo růstu ukrajinských občanů na území ČR	40
Tabulka č. 4 Predikce občanů Ukrajiny na území ČR	41
Tabulka č. 5 Průměrné tempo růstu DO	42
Tabulka č. 6 Predikce počtu udělených dočasných ochran.....	44
Tabulka č. 7 Přepočet na 1000 obyvatel kraje	47
Tabulka č. 8 Počet cizinců celkem.....	63
Tabulka č. 9 Data k predikcím všech cizinců na území ČR	64
Tabulka č. 10 Občané Ruské federace	65
Tabulka č. 11 Počty udělených dočasných ochran na území ČR.....	66
Tabulka č. 12 Občané Ukrajiny celkem.....	67
Tabulka č. 13 Poměrové rozložení dočasné ochrany na ostatních typech pobytů v procentech	69
Tabulka č. 14 Druhy pobytových oprávnění.....	69

7.3 Seznam grafů

Graf č. 1 Vývoj počtu cizinců na území ČR	34
Graf č. 2 Vývoj počtu všech cizinců na území ČR s predikcí	35
Graf č. 3 Národnostní skupiny cizinců na území ČR.....	36
Graf č. 4 Vývoj počtu občanů Ruské federace s pobytovým oprávněním na území ČR.....	37

Graf č. 5 Vývoj počtu ukrajinských občanů na území ČR	39
Graf č. 6 Cizinci s udělenou dočasnou ochranou.....	42
Graf č. 7 Predikce vývoje počtu udělených dočasných ochran	43
Graf č. 8 Věková a pohlavní struktura uživatelů dočasné ochrany	44
Graf č. 9 Rozmístění cizinců s platnou dočasnou ochranou na území ČR	45
Graf č. 10 Procentuální zastoupení DO na všech typech pobytů cizinců	46
Graf č. 11 Poměrová skladba obyvatel ČR k 1.1.2023	47
Graf č. 12 Druhy pobytů cizinců z Ukrajiny a Ruské federace na území ČR	48
Graf č. 13 Složení migrantů dle pohlaví	49

8 Přílohy

8.1 Obrázky

Obrázek č. 1 Trendové funkce vývoje všech cizinců na území ČR

Model Summary and Parameter Estimates

Dependent Variable: Cizinci

Equation	R Square	F	Model Summary			Sig.	Parameter Estimates		
			df1	df2	Constant		b1	b2	b3
Linear	,968	1057,388	1	35	<,001	-48681,054	17661,623		
Logarithmic	,747	103,238	1	35	<,001	-232790,445	193577,468		
Inverse	,291	14,341	1	35	<,001	353705,184	-588389,643		
Quadratic	,974	638,495	2	34	<,001	-12362,184	12074,105	147,040	
Cubic	,974	417,622	3	33	<,001	-2542,855	9165,410	335,873	-3,313
Compound	,884	266,584	1	35	<,001	37605,567	1,092		
Power	,873	241,099	1	35	<,001	10745,305	1,087		
S	,432	26,616	1	35	<,001	12,623	-3,724		
Growth	,884	266,584	1	35	<,001	10,535	,088		
Exponential	,884	266,584	1	35	<,001	37605,567	,088		
Logistic	,884	266,584	1	35	<,001	2,659E-5	,916		

The independent variable is Rok.

Zdroj: ČSÚ, Vlastní zpracování, 2023

Obrázek č. 2 Trendové funkce vývoje Rusů na území ČR

Model Summary and Parameter Estimates

Dependent Variable: VAR00004

Equation	R Square	F	Model Summary			Sig.	Parameter Estimates		
			df1	df2	Constant		b1	b2	b3
Linear	,909	340,156	1	34	<,001	16564,516	783,956		
Logarithmic	,918	378,579	1	34	<,001	5571,346	9589,130		
Inverse	,515	36,117	1	34	<,001	35073,828	-34547,556		
Quadratic	,948	303,087	2	33	<,001	12452,040	1433,294	-17,550	
Cubic	,979	490,187	3	32	<,001	7801,346	2845,787	-111,693	1,696
Compound	,831	167,402	1	34	<,001	17440,250	1,029		
Power	,952	671,760	1	34	<,001	10981,349	,373		
S	,616	54,543	1	34	<,001	10,464	-1,444		
Growth	,831	167,402	1	34	<,001	9,767	,029		
Exponential	,831	167,402	1	34	<,001	17440,250	,029		
Logistic	,831	167,402	1	34	<,001	5,734E-5	,972		

The independent variable is VAR00001.

Zdroj: MVČR, Vlastní zpracování, 2024

Obrázek č. 3 Trendové funkce vývoje občanů Ukrajiny na území ČR celkem

Model Summary and Parameter Estimates

Dependent Variable: VAR00002

Equation	R Square	Model Summary				Parameter Estimates		
		F	df1	df2	Sig.	Constant	b1	b2
Linear	,465	29,504	1	34	<,001	88263,390	1712,920	
Logarithmic	,435	26,206	1	34	<,001	66279,611	20186,243	
Inverse	,304	14,823	1	34	<,001	129352,933	-81066,904	
Quadratic	,510	17,153	2	33	<,001	101738,834	-414,781	57,505
Compound	,478	31,094	1	34	<,001	90337,880	1,014	
Power	,526	37,660	1	34	<,001	72645,702	,180	
S	,429	25,515	1	34	<,001	11,763	-,782	
Growth	,478	31,094	1	34	<,001	11,411	,014	
Exponential	,478	31,094	1	34	<,001	90337,880	,014	
Logistic	,478	31,094	1	34	<,001	1,107E-5	,986	

The independent variable is VAR00001.

Zdroj: MVČR, Vlastní zpracování, 2024

Obrázek č. 4 Trendové funkce vývoje cizinců s udělenou DO na území ČR

Model Summary and Parameter Estimates

Dependent Variable: VAR00002

Equation	R Square	Model Summary				Parameter Estimates			
		F	df1	df2	Sig.	Constant	b1	b2	b3
Linear	,901	63,945	1	7	<,001	332518,417	4962,783		
Logarithmic	,943	115,179	1	7	<,001	329844,271	19324,785		
Inverse	,805	28,989	1	7	,001	371494,824	-45056,148		
Quadratic	,942	49,044	2	6	<,001	323951,095	9635,868	-467,308	
Cubic	,958	38,141	3	5	<,001	315061,262	18148,557	-2487,725	134,694
Compound	,896	60,237	1	7	<,001	332927,288	1,014		
Power	,947	124,085	1	7	<,001	330293,858	,055		
S	,817	31,234	1	7	<,001	12,826	-,128		
Growth	,896	60,237	1	7	<,001	12,716	,014		
Exponential	,896	60,237	1	7	<,001	332927,288	,014		
Logistic	,896	60,237	1	7	<,001	3,004E-6	,986		

The independent variable is VAR00001.

Zdroj: MVČR, Vlastní zpracování, 2024

Obrázek č. 5 Trendové funkce občanů Ukrajiny od r. 2014

Model Summary and Parameter Estimates

Dependent Variable: VAR00004

Equation	R Square	Model Summary				Parameter Estimates			
		F	df1	df2	Sig.	Constant	b1	b2	b3
Linear	,897	113,300	1	13	<,001	82544,610	6380,857		
Logarithmic	,633	22,451	1	13	<,001	76562,438	30661,569		
Inverse	,310	5,839	1	13	,031	148682,116	-68217,035		
Quadratic	,998	2604,772	2	12	<,001	107785,196	-2527,585	556,778	
Cubic	,999	2913,190	3	11	<,001	104064,785	-117,221	192,032	15,198
Compound	,937	194,449	1	13	<,001	90381,842	1,047		
Power	,691	29,076	1	13	<,001	85781,293	,226		
S	,353	7,094	1	13	,020	11,894	-,515		
Growth	,937	194,449	1	13	<,001	11,412	,046		
Exponential	,937	194,449	1	13	<,001	90381,842	,046		
Logistic	,937	194,449	1	13	<,001	1,106E-5	,955		

The independent variable is VAR00005.

Zdroj: MVČR, Vlastní zpracování, 2024

8.2 Tabulky

Tabulka č. 8 Počet cizinců celkem

Rok	Počet cizinců	1. diference	Koeficient růstu	Tempo růstu
2000	200 951	X	X	X
2001	210 794	9 843	1,048982	104,8982
2002	231 608	20 814	1,098741	109,8741
2003	240 421	8 813	1,038051	103,8051
2004	254 294	13 873	1,057703	105,7703
2005	278 312	24 018	1,09445	109,445
2006	321 456	43 144	1,15502	115,502
2007	392 315	70 859	1,220431	122,0431
2008	437 565	45 250	1,115341	111,5341
2009	432 503	-5 062	0,988431	98,84314
2010	424 291	-8 212	0,981013	98,10128
2011	434 153	9 862	1,023243	102,3243
2012	435 946	1 793	1,00413	100,413
2013	439 189	3 243	1,007439	100,7439
2014	449 367	10 178	1,023175	102,3175
2015	464 670	15 303	1,034055	103,4055
2016	493 441	28 771	1,061917	106,1917
2017	524 142	30 701	1,062218	106,2218
2018	564 345	40 203	1,076702	107,6702
2019	593 366	29 021	1,051424	105,1424
2020	632 570	39 204	1,066071	106,6071
2021	658 564	25 994	1,041093	104,1093
2022	1 113 698	455 134	1,691101	169,1101
Průměr		41 489		
průměr do roku 2021		21 791		
G. Průměr				108,0945
G. Průměr do roku 2021				105,8152

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování, 2023

Tabulka č. 9 Data k predikcím všech cizinců na území ČR

Rok	počet cizinců
1985	37 177
1986	34 803
1987	34 933
1988	35 298
1989	35 561
1990	35 198
1991	38 002
1992	49 957
1993	77 668
1994	104 343
1995	159 207
1996	199 152
1997	210 311
1998	220 187
1999	228 862
2000	200 951
2001	210 794
2002	231 608
2003	240 421
2004	254 294
2005	278 312
2006	321 456
2007	392 315
2008	437 565
2009	432 503
2010	424 291
2011	434 153
2012	435 946
2013	439 189
2014	449 367
2015	464 670
2016	493 441
2017	524 142
2018	564 345
2019	593 366
2020	632 570
2021	658 564
2022	1 113 698
2023	1 065 740

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování, 2023

Tabulka č. 10 Občané Ruské federace

Datum	Počet cizinců	y'	1. diference	Dílčí hodnoty k výpočtu M.A.P.E.	Tempo růstu v %	Bazický index k 30.6.2023
30.06.2004	13399	13867,78	X	3,498649153	X	0,315234
31.12.2004	14743	15248,43	1344	3,428257478	110,0306	0,346853
30.06.2005	15259	16593,97	516	8,748751556	103,5	0,358993
31.12.2005	16269	17904,42	1010	10,05234495	106,619	0,382755
30.06.2006	16906	19179,76	637	13,44942624	103,9154	0,397741
31.12.2006	18564	20420	1658	9,997866839	109,8072	0,436749
30.06.2007	20776	21625,15	2212	4,08715826	111,9155	0,48879
31.12.2007	23303	22795,19	2527	2,179152899	112,1631	0,548241
30.06.2008	24883	23930,14	1580	3,829377487	106,7802	0,585413
31.12.2008	27178	25029,98	2295	7,90352491	109,2232	0,639407
30.06.2009	29044	26094,72	1866	10,1545104	106,8658	0,683308
31.12.2009	30395	27124,37	1351	10,7604277	104,6516	0,715092
30.06.2010	31162	28118,91	767	9,765380913	102,5234	0,733137
31.12.2010	31941	29078,36	779	8,962286716	102,4998	0,751465
30.06.2011	29801	30002,7	-2140	0,676822925	93,30015	0,701118
31.12.2011	32708	30891,94	2907	5,552329705	109,7547	0,769509
30.06.2012	33197	31746,09	489	4,370611802	101,495	0,781014
31.12.2012	33281	32565,13	84	2,15098104	100,253	0,78299
30.06.2013	33387	33349,08	106	0,113589122	100,3185	0,785484
31.12.2013	33415	34097,92	28	2,043752806	100,0839	0,786143
30.06.2014	34473	34811,66	1058	0,98240362	103,1662	0,811034
31.12.2014	34685	35490,31	212	2,321775984	100,615	0,816022
30.06.2015	34870	36133,85	185	3,624468024	100,5334	0,820374
31.12.2015	34972	36742,3	102	5,062038202	100,2925	0,822774
30.06.2016	35386	37315,64	414	5,453117052	101,1838	0,832514
31.12.2016	35987	37853,88	601	5,187662211	101,6984	0,846653
30.06.2017	36298	38357,03	311	5,672565982	100,8642	0,85397
31.12.2017	36840	38825,07	542	5,388360478	101,4932	0,866722
30.06.2018	37303	39258,02	463	5,240908238	101,2568	0,877614
31.12.2018	38223	39655,86	920	3,748685347	102,4663	0,899259
30.06.2019	37947	40018,6	-276	5,459203626	99,27792	0,892766
31.12.2019	38207	40346,25	260	5,599099641	100,6852	0,898882
30.06.2020	40875	40638,79	2668	0,577878899	106,983	0,961652
31.12.2020	41907	40896,24	1032	2,411921636	102,5248	0,985931
30.06.2021	45488	41118,58	3581	9,605654238	108,5451	1,07018
31.12.2021	45365	41305,82	-123	8,947814394	99,7296	1,067286
Průměr			913,3143	5,472465569		
G. průměr					103,5459	

Zdroj: MVČR, Vlastní zpracování, 2024

Tabulka č. 11 Počty udělených dočasných ochran na území ČR

Konec měsíce	Počet DO	1. diference	Koeficient růstu	Koeficient růstu v %
Březen 2022	246729	X	X	X
Duben 2022	314613	67884	1,2751359	127,513588
Květen 2022	353674	39061	1,1241557	112,415571
Červen 2022	375118	21444	1,0606321	106,063211
Červenec 2022	390438	15320	1,0408405	104,084048
Srpen 2022	400844	10406	1,0266521	102,665212
Září 2022	411110	10266	1,025611	102,561096
Říjen 2022	422125	11015	1,0267933	102,679332
Listopad 2022	428535	6410	1,0151851	101,518508
Prosinec 2022	433071	4536	1,0105849	101,05849
Leden 2023	440863	7792	1,0179924	101,799243
Únor 2023	448295	7432	1,0168578	101,685784
Březen 2023	453748	5453	1,0121639	101,216387
Duben 2023	332522	-121226	0,7328341	73,2834084
Květen 2023	339492	6970	1,020961	102,096102
Červen 2023	349889	10397	1,0306252	103,062517
Červenec 2023	357657	7768	1,0222013	102,220133
Srpen 2023	365875	8218	1,0229773	102,297732
Září 2023	358740	-7135	0,9804988	98,0498804
Říjen 2023	365443	6703	1,0186848	101,868484
Listopad 2023	371352	5909	1,0161694	101,616942
Prosinec 2023	375021	3669	1,0098801	100,988011
Průměr		6231,15		
G. Průměr				102,065338

Zdroj: MVČR, Vlastní zpracování, 2024

Tabulka č. 12 Občané Ukrajiny celkem

Datum	Počet cizinců	1. difference	Tempo růstu	y'	Jednotky M.A.P.E.	2. difference	BI k 30.6. 2004	B.I. k 31.12. 2021
30.06.2004	70496	X	X	X	X	X	1,00	0,36
31.12.2004	78263	7767	111,02	X	X	X	1,11	0,40
30.06.2005	81989	3726	104,76	X	X	-4041	1,16	0,42
31.12.2005	87789	5800	107,07	X	X	2074	1,25	0,45
30.06.2006	93466	5677	106,47	X	X	-123	1,33	0,47
31.12.2006	102594	9128	109,77	X	X	3451	1,46	0,52
30.06.2007	114980	12386	112,07	X	X	3258	1,63	0,58
31.12.2007	126526	11546	110,04	X	X	-840	1,79	0,64
30.06.2008	126588	62	100,05	X	X	-11484	1,80	0,64
31.12.2008	131965	5377	104,25	X	X	5315	1,87	0,67
30.06.2009	134456	2491	101,89	X	X	-2886	1,91	0,68
31.12.2009	131977	-2479	98,16	X	X	-4970	1,87	0,67
30.06.2010	128085	-3892	97,05	X	X	-1413	1,82	0,65
31.12.2010	124339	-3746	97,08	X	X	146	1,76	0,63
30.06.2011	114014	-10325	91,70	X	X	-6579	1,62	0,58
31.12.2011	119025	5011	104,40	X	X	15336	1,69	0,60
30.06.2012	116371	-2654	97,77	X	X	-7665	1,65	0,59
31.12.2012	112647	-3724	96,80	X	X	-1070	1,60	0,57
30.06.2013	109316	-3331	97,04	X	X	393	1,55	0,56
31.12.2013	105239	-4077	96,27	X	X	-746	1,49	0,53
30.06.2014	104290	-949	99,10	X	X	3128	1,48	0,53
31.12.2014	104388	98	100,09	105814,4	1,37	1047	1,48	0,53
30.06.2015	104438	50	100,05	104957,1	0,50	-48	1,48	0,53
31.12.2015	106019	1581	101,51	105213,4	0,76	1531	1,50	0,54
30.06.2016	107614	1595	101,50	106583,3	0,96	14	1,53	0,55
31.12.2016	110245	2631	102,44	109066,7	1,07	1036	1,56	0,56
30.06.2017	112956	2711	102,46	112663,7	0,26	80	1,60	0,57
31.12.2017	117480	4524	104,01	117374,2	0,09	1813	1,67	0,60
30.06.2018	122763	5283	104,50	123198,3	0,35	759	1,74	0,62
31.12.2018	131709	8946	107,29	130135,9	1,19	3663	1,87	0,67
30.06.2019	137674	5965	104,53	138187,1	0,37	-2981	1,95	0,70
31.12.2019	145518	7844	105,70	147351,9	1,26	1879	2,06	0,74
30.06.2020	157289	11771	108,09	157630,2	0,22	3927	2,23	0,80
31.12.2020	165654	8365	105,32	169022,1	2,03	-3406	2,35	0,84
30.06.2021	183250	17596	110,62	181527,5	0,94	9231	2,60	0,93
31.12.2021	196875	13625	107,44	195146,5	0,88	-3971	2,79	1,00
30.06.2022	579843	382968	294,52	209879	63,80	369343	8,23	2,95
31.12.2022	636282	56439	109,73	225725,1	64,52	-326529	9,03	3,23
30.06.2023	551113	-85169	86,61	242684,7	55,96	-141608	7,82	2,80
31.12.2023	574447	23334	104,23	260757,9	54,61	108503	8,15	2,92
Průměr		12921,82			13,22			

Průměr do 31.12.2021		3610,829			0,82			
-------------------------	--	----------	--	--	------	--	--	--

Zdroj: MVČR, Vlastní zpracování, 2024

Tabulka č. 13 Poměrové rozložení dočasné ochrany na ostatních typech pobytů v procentech

	Ostatní druhy pobytu	DO
Hlavní město Praha	70,75	29,25
Středočeský kraj	61,42	38,58
Jihočeský kraj	54,60	45,40
Plzeňský kraj	56,09	43,91
Karlovarský kraj	57,05	42,95
Ústecký kraj	62,26	37,74
Liberecký kraj	58,50	41,50
Královéhradecký kraj	49,44	50,56
Pardubický kraj	53,28	46,72
Kraj Vysočina	47,19	52,81
Jihomoravský kraj	59,98	40,02
Olomoucký kraj	51,28	48,72
Zlínský kraj	51,98	48,02
Moravskoslezský kraj	53,85	46,15

Zdroj: ČSÚ, MVČR, vlastní zpracování, 2024

Tabulka č. 14 Druhy pobytových oprávnění

K datu	Národnost	Trvalý pobyt	Ostatní druhy pobytů
31.12.2019	RF	22158	16049
	UKR	86930	58588
31.12.2020	RF	22648	19259
	UKR	88478	77176
31.12.2021	RF	23376	21989
	UKR	90776	106099
31.12.2022	RF	23783	19715
	UKR	93545	542737
31.12.2023	RF	24207	16783
	UKR	99069	475378

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování, 2024